

MESTREECH MADE IN EUROPE

Verkiezingsprogramma

Gemeenteraadsverkiezingen 2026

Volt

Maastricht

PROLOOG

Europa staat op een kantelpunt. Terwijl onze traditionele Amerikaanse bondgenoot zich terugtrekt, woedt in het oosten van ons continent een oorlog en staat onze economie onder druk door globale aardverschuivingen. Tegelijkertijd is ons continent zich in snel tempo opnieuw aan het uitvinden. In Brussel wordt dag en nacht gewerkt aan een nieuwe geopolitiek, in het Duitse Rijnland wordt de industrie heropgebouwd met - onder andere - een van de grootste AI-centra ter wereld, en in Eindhoven wordt een kennisrevolutie ontketend onder de vlag van Brainport die de ruggengraat vormt van het Europa van morgen.

Tussen die grote Europese bewegingen ligt Zuid-Limburg. Onze Euregio heeft altijd op het kruispunt van grenzen, talen, ideeën en ontwikkelingen gelegen - maar, meer dan ooit, ligt onze regio ook op een kruispunt van het nieuwe Europa.

Als we vooruitkijken naar het Maastricht van de komende jaren, zien we dat onze stad geen verzameling afzonderlijke beleidskeuzes nodig heeft, maar een duidelijke Europese visie die de stad in beweging moet zetten. Een Europese ontmoetingsplek die leefbaar blijft voor haar oudere en kwetsbare inwoners, maar ook het thuis wordt van de Maastrichtenaars van morgen die de vergrijzing van onze stad tegengaan. Volt komt met de plannen om Maastricht om te zetten tot deze Europese ontmoetingsplek.

Om Maastricht leefbaar te houden is het van groot belang dat Maastricht groener en veiliger wordt voor voetgangers en fietsers. Kinderen moeten kunnen fietsen zonder angst, ouderen moeten veilig kunnen wandelen en onze toeristische sector moet een meerwaarde zijn voor onze stad, niet een reden zijn om de stad minder leefbaar te maken. Daarom zet Volt in op een stad die toeristisch autoverkeer naar P&R-locaties aan de randen van de stad laat stromen. Andere steden in Europa hebben al laten zien hoe een autoluwe stad, ondanks alle bestaande angsten, het leven prettiger maakt voor inwoners, ondernemers én bezoekers. Zo blijft onze stad leefbaar voor al bestaande inwoners, maar wordt ze ook een thuis voor jonge gezinnen die in onze grensregio aan het werk gaan.

Daarnaast zet Volt in op een forse vergroting van de sport- en cultuurbegroting. Onze Maastrichtse gemeenschap valt of staat bij een sterke sport- en cultuursector. Als tweede cultuurstad van Nederland, investeert onze stad nog te weinig hierin. Met, op termijn, een verdubbeling van de begroting kan sport en cultuur voor de essentiële verbindingen zorgen die nodig zijn voor de toekomst. Sport en cultuur kan, enerzijds, Maastrichtenaars van alle leeftijden, achtergronden en wijken verbinden, door meer de samenwerking aan te gaan met de uitdagingen in de zorg, het onderwijs en het sociaal domein. Anderzijds kan onze cultuursector Maastricht sterker verbinden met Europa, door actief evenementen

en samenwerkingen te koppelen aan cultuurpartners in de Europese regio. Zo maken we van cultuur meer dan alleen maar onze sterkte: ze wordt de motor van ons sociaal én Europees beleid.

Bovendien kunnen Maastricht en haar regio zich alleen goed ontwikkelen als betaalbaar wonen geen voorrecht is, maar een basis wordt waarop de stad kan bouwen. Wyckerpoort willen we uitbreiden, door het spoorgebied deels ondergronds te maken en daarop een nieuwe, betaalbare woonwijk te bouwen. Ten slotte zal Maastricht zich hard moeten maken om van onze veelzijdigheid aan regionale talen een sterkte, in plaats van een obstakel, te maken. Volt wil investeren in gratis taalcursussen waar mogelijk, en betaalbare taalcursussen waar nodig. Nederlandse taalcursussen moeten gratis worden voor studenten - zodat nieuwkomers vanaf het begin worden uitgenodigd om de Maastrichtenaren van morgen te worden. Ook de Mestreechter Taol mag veel toegankelijker worden aangeboden voor nieuwkomers - zodat ook een Nieuwe Maastrichtenaar de Prins Carnaval van 2030 kan worden. Daarnaast moet grenswerk bevorderd worden, door taalcursussen Frans, Duits en Engels betaalbaar en toegankelijk te maken - voor Maastrichtenaren, maar ook voor Duitse en Belgische burens die werkzaam willen zijn in Zuid-Limburg.

Wanneer we onze ligging, in het hart van Europa, eindelijk benutten, kan Maastricht het economisch en cultureel knooppunt worden van een veranderende wereld: een knooppunt dat talent aantrekt, jongeren en ouderen perspectief biedt, en innovatie tussen Brussel, Brainport en het Rijnland verbindt. Samen met onze verkozen fracties van Volt Brabant, Volt Aachen, Volt Köln en de fractie in Brussel maken wij een Europese visie voor Maastricht mogelijk: de keuze voor een Maastricht dat niet afwacht, maar vooruit durft te gaan. Een stad die haar lokale identiteit koestert, maar ook haar Europese toekomst vormgeeft. Een stad die groter durft te denken dan haar eigen grenzen en iedereen meeneemt - samen voor een Mestreech - Made in Europe.

Jules Ortjens
Lijsttrekker Volt Maastricht

US MESTREECH

OUR EUROPE

Dit verkiezingsprogramma staat vol nieuwe ideeën voor de toekomst. We begrijpen dat je wellicht niet de tijd hebt om alles te lezen. Daarom hebben we op de volgende pagina's de belangrijkste punten voor jou op een rij gezet.

WIJF
PRIORITEITEN
VOOR EEN
MESTREECH
MADE IN EUROPE

EEN GROEN MAASTRICHT VOOR WANDELAARS EN FIETSERS.

Maastricht moet weer een vitale stad worden, waar leefbaarheid, gezonde beweging en ruimte voor mensen en groen vanzelfsprekend zijn. Wandelen en fietsen moeten niet alleen mogelijk zijn, maar actief worden gestimuleerd. Voor inwoners, ondernemers, personeel en mantelzorgers blijft de Binnenstad net zo bereikbaar als nu, maar bezoekers en toeristen worden voortaan vriendelijk doorverwezen naar P&R-locaties aan de rand van de stad. Parkeerplaatsen in het centrum worden stap voor stap teruggebracht tot wat écht nodig is voor Maastrichtenaren die de auto nodig hebben. Zo ontstaat er veel meer ruimte voor schone lucht, voor structurele vergroening en voor veilige routes. Iedereen, maar vooral oudere en jongere Maastrichtenaren zijn gebaat bij een goed beschermde verkeersomgeving. Door het centrum autoluw te maken, volgen we het voorbeeld van steden als Amsterdam, Brugge, Gent en Florence: daar neemt niet alleen de leefbaarheid toe, maar ook de levendigheid en de economische kracht van de stad. Want een stad bloeit op wanneer je haar teruggeeft aan de mensen die er wonen, werken en zorgen.

MEER GELD VOOR SPORT EN CULTUUR

Maastricht noemt zichzelf de tweede cultuurstad van Nederland. Maar dat vraagt om daden! Sport en cultuur moeten niet alleen een visitekaartje voor toeristen vormen, maar ook een krachtig middel om sociale verbindingen te leggen, inwoners met elkaar in contact te brengen en nieuwe energie naar de stad te brengen. Een bruisend cultuurleven kan de doorslaggevende factor zijn voor nieuwe inwoners om onderdeel te willen zijn van onze stad, en dat ook willen blijven. Volt wil daarom fors investeren in een sport- en cultuurbeleid dat jongeren en nieuwe doelgroepen aantrekt en in beleid dat sociale vraagstukken aanpakt via sport, kunst, muziek, theater en culturele evenementen. De extra inkomsten die uit de toeristenbelasting kunnen worden gehaald, zetten we gericht in om huidige sport- en cultuurpartners, maar ook nieuwe initiatieven, te versterken. Dit doen we niet alleen in het centrum, maar juist ook in de buitenwijken. Zo maken we van cultuur een drijvende kracht achter een bruisend, verbonden en inclusief Maastricht.

BOUW BETAALBARE WONINGEN BOVEN HET SPOOR.

De woningcrisis vraagt om duidelijke keuzes die gemaakt moeten worden. Volt wil bovenop en rondom Station Maastricht een nieuwe groene woonwijk bouwen die Wyck met Oost-Maastricht verbindt: de Wyckerpoort. Twee scenario's liggen op tafel: een ondertunneling van het spoor zoals in Delft of een verhoogde woonwijk naar Heerlens voorbeeld. Ook elders bouwen we nieuwe, betaalbare, groene woongebieden. Daarbij dragen de sterkste schouders het meest, zodat starters, studenten, ouderen en gezinnen een plek kunnen vinden in onze stad. Met een nieuwe, brede woonvisie bouwt Maastricht aan een sociale toekomst.

GRATIS TAALESSEN NEDERLANDS, LIMBURGS, FRANS EN DUIJS.

Volt wil dat alle internationale nieuwkomers in Maastricht gratis en laagdrempelig Nederlands kunnen leren, naar voorbeeld van Eindhoven, Enschede en Leuven. Om dit taalvak echt aantrekkelijk te maken, zal onze universiteit deze taallessen moeten gaan erkennen met passende studiepunten. Maar in onze Euregio Maas-Rijn stopt het niet bij de Nederlandse taal. Onze regionale talen, Limburgs, Frans en Duits, zijn talen die ons als regio verbinden, onze cultuur versterken en onze arbeidsmarkt openen voor nieuwe kansen. Door in te zetten op breed taalonderwijs verkleinen we de taalbarrières op school en werk, en vergroten we de kansen voor grensoverstijgende carrières. In een stad die snel vergrijst is het cruciaal dat jong talent zich blijvend kan wortelen; taal is daarbij onmisbaar. De gemeente, de onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven zullen intensiever moeten gaan samenwerken om een breed taalaanbod te realiseren op het potentiële kruispunt van Europa.

MAASTRICHT ALS INNOVATIEF KNOOPPUNT VAN EUROPA.

Maastricht en Zuid-Limburg liggen op een van de strategisch sterkste plekken van Europa: tussen de hightech-regio Eindhoven, de maakindustrie in het Duits Ruhrgebied en het politieke hart van Brussel. Volt wil die ligging uitbouwen tot een écht economisch knooppunt waar kennis, innovatie en internationale samenwerking elkaar versterken. Dat betekent investeren in betere Europese bus- en treinverbindingen, grensoverstijgende onderwijsallianties, een geïntegreerde Euregionale arbeidsmarkt en culturele én economische uitwisseling met onze buursteden: vooral in onze onderscheidende regionale sectoren als gezondheid en chemie, maar ook in de grote kansen die voor ons liggen, zoals de Einstein Telescope. Door slim samen te werken met Aken, Luik, Brussel, Keulen, Eindhoven en de brede Euregio, maken we onze regio aantrekkelijker voor jong talent, ondernemers en onderzoekers. Zo verbinden we de kansen van Europa met de behoeften van eus Mestreech. Maastricht moet zich economisch niet langer profileren als een uithoek van Nederland, maar als wat het altijd al in zich had: een unieke, trotse grensstad die internationale bruggen bouwt. Een Mestreech, made in Europe.

INHOUDSOPGAVE

Hoofdstuk 1

Een Wandelbaar en Fietsvriendelijk Maastricht

1.1 Maak het centrum van Maastricht autoluw:	14
1.2 Een nieuw gebruik voor de Maastrichtse garages:	15
1.3 Veiligheid en leefbaarheid buiten het Centrum:	16
1.4 De voetganger is koning, de fietser is prins:	16
1.5 Fietsend door Europa:	17
1.6 Meer P&R aan de randen van de stad:	17
1.7 Geen Maastricht-Aachen Airport, maar een Keulen-Brussel-lijn:	18

Hoofdstuk 2

Een Groen en Duurzaam Maastricht

2.1 Van betonstad naar Europa's groene hoofdstad:	20
2.2 De Molenweg is de groene lijn:	21
2.3 Het Maastrichts Greun Herstje:	21
2.4 Groene energie, eerst voor de kleinste beurs:	22
2.5 Een groene industrie in het hart van Europa:	23
2.6 Van afvalverwijdering naar een circulaire economie:	23
2.7 Kritische waterpolitiek voor onze stad aan de Maas:	24
2.8 Een autoluw centrum creëert meer groen:	25
2.9 Weerbaarheid	25

Hoofdstuk 3

Een Bewoonbaar Maastricht

3.1 Actiever grondbeleid om huizencrisis tegen te gaan:	27
3.2 Meer geld naar woningen:	28

3.3 De Wyckerpoort - een nieuwe woonwijk in het hart van Maastricht:	28
3.4 Een woonbeleid met meer lef en creativiteit:	29
3.5 Een volwaardig Maastrichts thuis voor woonwagengebouders:	30
3.6 Een bewoonbaar Maastricht is een bewoonbaar Zuid-Limburg:	30
3.7 Een tweede huis in Maastricht? Noe evekes neet...	31
3.8 Strengere opkoopbescherming voor woningen:	31
3.9 De wolken in met Randwyck! Op weg naar een Maastrichtse Striyp-S:	31
3.10 Geen Maastricht Aachen Airport, maar een Maastricht Aachen Woonwijk:	32

Hoofdstuk 4

Een Solidair Maastricht

4.1 Betrouwbaar armoedebeleid:	34
4.2 't Peske maakt het Maastrichts systeem toegankelijker:	35
4.3 Zuid-Limburgs sociaal beleid - binnen en buiten het onderwijs:	35
4.4 De Mestreechse Woenkamer:	36
4.5 Het sociaal domein moet data-ondersteund werken:	37
4.6 Leer van Europa! Bring de Zörgcoach nao Mestreech:	38
4.7 Verlos gezinnen van hun schulden, vergroot hun kansen:	38
4.8 Ongelijke kansen door laaggeletterdheid:	39
4.9 Zorg voor een integrale zorglijst:	39

Hoofdstuk 5

Een Jong Maastricht

5.1 Haw de sjaol in Wes-Mestreech!	41
5.2 Nederlands leren? Dat moet gratis kunnen!	42
5.3 Maak Limbörgs liere aontrèkkelek:	42
5.4 Één Zuid-Limburgs onderwijsnetwerk voor de toekomst:	43
5.5 Euregionaal talent voor de toekomst:	44

5.6 Het Plan veur de Nuie Mestreechteneer:	45
--	----

Hoofdstuk 6

Een Cultuurverbindend Maastricht

6.1 Een duidelijke visie voor Cultuurstad Maastricht:	47
6.2 Meer geld naar kunst, cultuur en sport:	48
6.3 Cultuur en sport als fundament voor een solidair Maastricht:	49
6.4 MVV als hét Mestreechs Buurthoes:	49
6.5 Red Landbouwbelang:	50
6.6 Een nieuw nachtleven voor Maastricht:	50
6.7 Breng de broedplaats naar het buurthuis!	51
6.8 Cultuur in de Euregio - cultuur als regionaal cement:	51
6.9 Handel als universiteitsstad - ook op cultuur:	52

Hoofdstuk 7

Een Innovatief Maastricht

7.1 Het stadshart aan tafel - een groener, leefbaarder en ondernemend centrum:	56
7.2 Meer ruimte voor deelmobiliteit:	57
7.3 Brightlands - de Zuid-Limburgse motor voor innovatie:	57
7.4 Leer van Kopenhagen, zet de toerist in!	58
7.5 Beatrixhaven - haven van de toekomst:	59
7.6 Een rationeler drugsbeleid voor Maastricht en Europa:	59

Hoofdstuk 8

Een Inclusief Maastricht

8.1 Onze regio als eindbestemming - niet als tussenstop:	61
8.2 De Vlöchteling en d'n Asielzeuker zien Mestreechtenere!	62
8.3 Spreid statushouders volgens de sterkste schouders:	63
8.4 Een inclusief Maastricht is een trots Maastricht:	63

8.5 Bruggen bouwen in de hele stad:	64
8.6 Een inclusief Maastricht is een veilig Maastricht:	64
8.7 De Regenboog-gemeenschap in Maastricht:	64

Hoofdstuk 9

Een democratisch Maastricht

9.1 Een permanente Burgerraad:	67
9.2 Euregionale burgerberaden:	68
9.3 Democratie in het onderwijs:	68
9.4 Waarborg het demonstratierecht:	69
9.5 Samenwerken zonder weg te kijken:	69
9.6 Werken aan een lobbyregister:	69
9.7 Democratie begint bij toegankelijkheid:	70
9.8 Breng de gemeentepolitiek naar de wijken:	70
9.9 Een Maastrichtse democratie-meter:	70

Hoofdstuk 10

Een Europees Maastricht

10.1 Mestreech is neet laank, mer Europees:	72
10.2 Leren van Europa:	73
10.3 Maastricht als Europese ambassadeursstad:	73

HOOFDSTUK 1

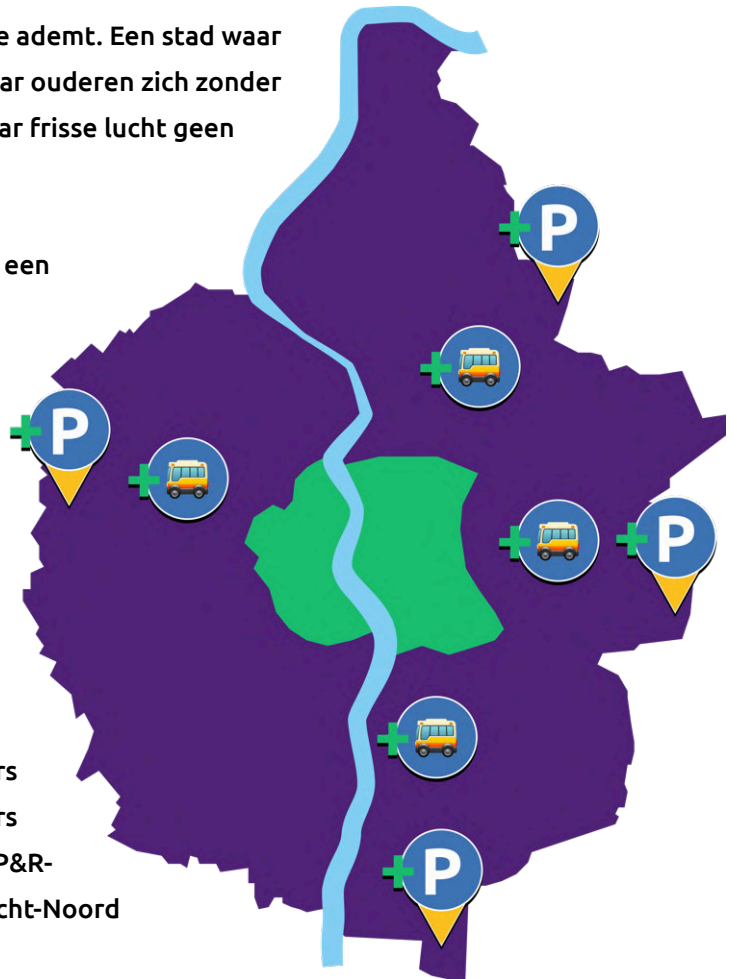
EEN WANDELBAAR EN FIETSVRIENDELIJK MAASTRICHT

Een leefbare, veilige en gezonde stad is een stad die ademt. Een stad waar kinderen veilig naar school kunnen met de fiets, waar ouderen zich zonder angst naar de bushalte toe kunnen bewegen, en waar frisse lucht geen privilege maar een basisrecht is.

Het gezonde Maastricht van de toekomst begint bij een wandelbaar en fietsvriendelijk **Maastricht**: een Maastricht waar ruimte, veiligheid en rust ontstaat. Alleen al in 2024 registreerde de politie **791 verkeersongevallen in Maastricht**, een forse stijging ten opzichte van 2022 (633) en 2021 (545)¹.

De stad moet op de schop. **Het centrum moet op termijn een autoluwe zone worden**, zoals die van Gent, Brugge en Amsterdam. Dat betekent dat inwoners, ondernemers, personeel en mantelzorgers nog steeds welkom zijn met de auto, maar bezoekers zullen voortaan uitwijken naar bekende en nieuwe P&R-locaties aan de randen van de stad, zoals in Maastricht-Noord en Randwyck.

Buiten het centrum moeten **meer 30-kilometer-zones gerealiseerd worden**. Plantenbakken en bomen moeten aldaar automobilisten dwingen langzamer te rijden.

Een wandelbaar en fietsvriendelijk Maastricht zorgt niet voor een onbereikbaar Maastricht. Integendeel, door afnemend autoverkeer ontstaat er **meer ruimte voor openbaar vervoer**. Dat is hard nodig; niet alleen om van plek tot plek in Maastricht te komen, maar ook om sneller en veiliger op andere plekken in de (Eu)regio te zijn.

1.1 Maak het centrum van Maastricht autoluw:

Volt wil dat niet alleen in de Binnenstad, maar in het hele centrum van Maastricht, de voetganger centraal komt te staan, niet de auto. Los van de positieve effecten die dit zal hebben op de leefbaarheid en veiligheid van het centrum, laten onderzoeken zien dat **een betere leefomgeving² zorgt voor een aanzienlijke versterking³ van de plaatselijke economie**. Daarom vinden we autoluweheid een grote prioriteit. Voor ons betekent een autoluw centrum dat alleen verkeer dat écht naar binnen moet, naar binnen mag. Dat houdt in dat **het autoluwe centrum ten alle tijden bereikbaar blijft voor**

1. Aantal verkeersongelukken in Maastricht stijgt naar hoogste niveau sinds 2017, *Algemeen Dagblad*. [Link](#)

2. Waarom een autovrije stad ook heel toegankelijk kan zijn, *Erasmus University Rotterdam*. [Link](#)

3. Clifton, K., Currans, K. M., Muhs, C. D., Ritter, C., Morrissey, S., & Roughton, C. (2012). *Consumer behavior and travel choices: A focus on cyclists and pedestrians*. [Link](#)

auto's van inwoners, ondernemers, personeel en mantelzorgers, alsook voor hulpdiensten en openbaar vervoer. De auto's van toeristen zullen voortaan geweerd worden uit de binnenstad.

- De autoluwe zone zal **het hele centrum van Maastricht dekken**, dus binnen de singels en het spoor - en daarmee dus de Binnenstad, de Jeker-, Kommel-, Staten- en Boschstraatkwartieren, en Wyck en Sint Maartenspoort.
- **Werkend Maastricht mag niet belemmerd worden**: als Maastrichtenaren een auto in de Binnenstad nodig hebben voor woon-werkverkeer of voor laden en lossen, krijgt dit verkeer een uitzonderingspositie.
- Voor uitzonderlijke situaties, zoals een verhuizing van een familielid of vriend, kan **een dagvergunning voor de autoluwe zone** worden aangevraagd. Deze zal online en offline gefaciliteerd worden.
- **Toeristen en bezoekers zonder dagvergunning komen het centrum niet meer in met de auto**. Zij worden doorverwezen naar P&R-plaatsen buiten de singels, zoals Maastricht-Noord. Belangrijke doorgangen voor bezoekers, zoals de Duitse Poort bij de spoorwegovergang, worden daadwerkelijk afgesloten voor hen. Slimme P&R-verbindingen en duurzaam openbaar vervoer zorgen ervoor dat de stad autoluw wordt zonder ondernemers of werknemers te belemmeren.
- **Handhaving gebeurt via verkeersborden, camera's, straatvernuwingen en ordehandhaving**. Dankzij nieuwe afspraken met buurlanden voor de Zero Emission Zone kan Maastricht ook buitenlandse kentekens beboeten.
- Het centrum wordt stap voor stap heringericht: **minder ruimte voor auto's en parkeerplaatsen, betekent meer ruimte voor groen**.
- **Voor inwoners die slecht ter been zijn, of voor wie het openbaar vervoer een onveilige optie is, kan een uitzondering worden gemaakt**.

1.2 Een nieuw gebruik voor de Maastrichtse garages:

De parkeergarage onder het Vrijthof veroorzaakt het meeste autoverkeer in het centrum. Maastricht autoluw maken lukt alleen als deze garage op een andere manier gebruikt gaat worden: geen dagjesmensen meer, alleen vergunninghouders. Dat kan in de komende raadsperiode geregeld worden omdat het contract tussen de Gemeente en QPark over alle parkeergarages in 2032 afloopt. De Gemeente is grondeigenaar, QPark is exploitant. Het contract geeft de Gemeente de mogelijkheid om vanaf 2028 de onderhandelingen starten over een alternatief gebruik van de Vrijthofgarage, en eventueel ook van de garage bij het Onze Lieve Vrouweplein.

- Volt wil dat de garages in het centrum voortaan **alleen nog gebruikt worden door automobilisten die hier wonen, ondernemen, werken of iemand verzorgen als mantelzorger**.
- Doordat er ondergrondse parkeerplaatsen vrijkomen voor inwoners, kunnen **parkeerplekken op straat stap voor stap worden afgebouwd**, omdat ze niet langer nodig zijn voor inwoners. Hierdoor ontstaat er op straat meer plek voor bomen, plantenbakken en fietsenstallingen.

- **Volt blijft oog houden voor inwoners die slecht ter been zijn.** Inwoners van deze categorie die in de autoluwe zone wonen, moeten uiteraard wel de auto dicht bij huis kunnen hebben. Voor inwoners van deze categorie die buiten de zone wonen is het belangrijk dat de gemeente ruimte behoudt om het centrum te bezoeken per auto en zo deel te kunnen blijven nemen aan het maatschappelijk leven.

1.3 veiligheid en leefbaarheid buiten het Centrum:

Ook in de wijken buiten het Centrum zet Volt veiligheid en leefbaarheid boven de bereikbaarheid van toeristen en bezoekers. Daarom breiden we het aantal 30-kilometerwegen fors uit. Alleen belangrijke verkeersaders (zoals de Kennedybrug, de Noorderbrug en de Maasboulevardtunnel) behouden een hogere limiet om de doorstroming veilig te houden.

- **Maastricht moet nadrukkelijk het STOP-principe volgen:** eerst Stappers, dan Trappers, vervolgens Openbaar vervoer en pas daarna Personenauto's. Vlaamse steden als Gent, Brugge, maar ook onze buursteden Genk en Hasselt, laten zien dat dit werkt. Volt wil de Vlaamse aanpak hier toepassen
- Wegen in woonwijken moeten minder uitnodigen tot hard rijden. **Volt wil straten versmallen en, waar mogelijk, "groene blokkades" plaatsen,** zoals de plantenbakken op de Scharnerweg. Waar nodig komen verkeersdrempels of eenrichtingsstraten.
- In laatste instantie zetten we in op **meer verkeersdrempels en eenrichtingsstraten.** Er moet echter kritisch worden gekeken of een dergelijke verandering niet ambulances en ander noodverkeer in gevaar brengt.
- Om het 30-km-beleid te waarborgen komen er **flitspalen op gevaarlijke kruispunten en meer duidelijke verkeersborden.** Boetes hebben een afschrikkend effect en kunnen de investeringen van de installatie van flitspalen en verkeersborden deels terugverdienen.
- Volt steunt het plan om **de Groene Loper door te trekken naar Randwyck.** Dat maakt de wijk groener en zorgt voor veilige, aantrekkelijke routes voor wandelaars en fietsers.

1.4 De voetganger is koning, de fietser is prins:

Fietsen in Maastricht is nog vaak een heikel punt. Dat is niet alleen gevaarlijk voor fietsers zelf, maar zorgt ook voor onrust bij voetgangers en ander verkeer. Met de opkomst van snellere, elektrische fietsen is veilige infrastructuur urgenter dan ooit. Daarom wil Volt **bredere en beter zichtbare fietspaden** realiseren, zonder dat dit ten koste gaat van voetgangers.

- Op basis van de onderzoeksresultaten uit *Loop! Knelpunten in Maastricht* van Guus van den Akker⁴ zetten we de voetganger voorop⁵.
- Volt wil een duidelijke **visie voor fietssnelwegen** voor de stad: van Heugem tot Itteren en van Daalhof tot Amby moet je soepel kunnen fietsen, met veilige, verlichte routes: zeker voor vrouwen

4. Guus van den Akker en Ruimte voor lopen, *Loop! Knelpunten in Maastricht*. [Link](#)

5. Netwerk Duurzame Mobiliteit, *Het Stop-Principe*. [Link](#)

en kwetsbare verkeersdeelnemers. We gebruiken de ambities van de Fietzersbond als inspiratie om het netwerk te verbeteren⁶.

- Het 8-en-88-netwerk krijgt prioriteit. Dat betekent: **veilige fietsroutes tussen scholen en wijken, en toegankelijke wandelroutes voor ouderen**. Ook bruggen als de Kennedybrug en Noorderbrug moeten beter toegankelijk worden voor voetgangers en fietsers, bij voorkeur met meer groen.
- **Stoplichten moeten aanzienlijk langer op groen** blijven voor fietsers en voetgangers.
- Bestaande **fietsbanen moeten consequenter rood** geverfd worden.
- Waar mogelijk, moeten nieuwe versmalde straten **meer ruimte bieden voor voetpaden en fietspaden**.
- Gebruikers van fatbikes komen vaak in gevaarlijke situaties terecht. Soms doordat ze zelf in gevaar komen, soms omdat ze anderen in gevaar brengen. Een helmplicht voor fatbikes is op dit moment nog niet mogelijk op gemeentelijk niveau, maar andere steden - zoals Enschede - hebben dat wel geprobeerd. Met deze gelijkgestemde steden zal Maastricht moeten **lobbyen voor een veiliger fatbike-beleid** in Den Haag.
- Volt wil dat Maastricht University samen met de gemeente een **"Safe in the City"-college organiseerst tijdens de introductiedagen van opleidingen**. Daarin moeten nieuwe studenten, ongeacht hun nationaliteit, leren hoe je veilig door de stad beweegt, vooral als fietser, maar ook als voetganger en automobilist (zie ook: *5.5 Euregionaal talent voor de toekomst*).

1.5 Fietsend door Europa:

De fietsende Europeaan wordt in onze grensregio nog vaak belemmerd door ontbrekende fietsverbindingen tussen steden en buurlanden. Volt wil dat de Europese snelfietsroutes beter worden doorgetrokken, zodat fietsen (zowel reguliere als elektrische) een volwaardig alternatief worden voor de omliggende regio.

- De gemeente werkt nu al samen met buurgemeenten en gebruikt provinciale financiering voor langeafstandsfietsroutes. Volt wil dat Maastricht hierin **een actieve lobby voert naar de Europese Unie** om extra middelen te verkrijgen uit Europese fondsen voor duurzame, grensoverstijgende infrastructuur. Zo maken we van het Maas-Rijnland een goed verbonden fietsgebied.

1.6 Meer P&R aan de randen van de stad:

Een autoluw centrum vraagt om slimme toegang aan de randen van Maastricht. Volt wil daarom nieuwe P&R-locaties ontwikkelen waar bezoekers hun auto kunnen parkeren en de stad vervolgens bereiken met bus, fiets of te voet.

- We **breiden de parkeermogelijkheden bij de stadsranden uit** en realiseren meerlaagse garages die ruimte vrijmaken voor groen. Station Randwyck krijgt een grote nieuwe parkeerplaats aan de oostkant van de A2 om het autoverkeer vanuit het zuiden op te vangen.

6. Grotere fietsambities. De Fietzersbond Maastricht en Heuvelland. [Link](#)

- Volt wil dat **buslijnen beter aansluiten op deze P&R-locaties** en dat bezoekers eenvoudig de weg naar het centrum vinden. De bewegwijzering en digitale communicatie over P&R moeten beter.
- Ook bezoekers van het MECC willen we verleiden hun auto te laten staan als ze daarna de stad in gaan. Daarom verbeteren we de wandelroute van Randwyck naar Wyck en de binnenstad: groener, veiliger en beter verlicht. Zo maken we de overstap van auto naar stad vanzelfsprekend.

1.7 Geen Maastricht-Aachen Airport, maar een Keulen-Brussel-lijn:

Met de uurlijkse drielandentrein is een eerste aanzet gemaakt in de Provincie, maar Volt wil dat de **Stichting Samenwerking Zuid-Limburg, de Stadsregio Parkstad en de Euregio Maas-Rijn de lobby voor beter Europees openbaar vervoer** gaan prioriteren met een sterk lobbyplan voor een Charlemagne-lijn.

- Als eerste lobby-doel willen we de trein **naar Aken en Luik twee keer per uur laten gaan, eerder in de ochtend en tot later in de avond**. Hierdoor wordt het veel aantrekkelijker om vanuit Maastricht met de trein naar je werk te gaan, ook als je werklocatie zich in een van onze buurlanden bevindt. Daarvoor moet ook de betrouwbaarheid van de trein worden verbeterd en de informatievoorziening en ticketverkoop duidelijker en transparanter worden ingericht, zoals Arriva eerder erkende als een verbeterpunt⁷.
- Uiteindelijk willen we dat een **directe treinverbinding met Brussel en Keulen** de stip op de horizon wordt. De lobby voor deze Charlemagne-lijn zal zich moeten richten op de provinciale, de landelijke (Nederlandse, Duitse en Belgische) en Europese politiek. Zie ook het Verkiezingsprogramma van onze partijgenoten van Volt Aachen⁸. Volt zet zich daarnaast in voor het behoud van de spoorbrug, zodat de spoorlijn Maastricht-Hasselt op termijn weer heropend kan worden (zie: *10.1 Mestreech is niet laank, mer Europees*).
- We willen een sterke Zuid-Limburgse lobby voor **meer treinen naar Heerlen en Sittard-Geleen**, zodat wonen en werken in Zuid-Limburg aantrekkelijker wordt. Het tegengaan van de regelmatige uitval van Arriva-treinen moet in deze lobby de grootste korte-termijn-prioriteit worden.
- Maastricht moet **haar financiële bijdrage aan Maastricht Aachen Airport (MAA) zo snel mogelijk afbouwen**. Het vliegveld levert te weinig op voor stad en regio⁹, terwijl het ten koste gaat van natuur en leefomgeving. De vrijgekomen middelen willen we inzetten voor de Zuid-Limburgse lobby om beter aan te sluiten bij Europese hogesnelheidslijnen. Op het gesloten vliegveld willen we een nieuwe woonwijk bouwen (zie: *3.10 Geen Maastricht Aachen Airport, maar een Maastricht Aachen Woonwijk*).

7. Arriva erkent kritiek dat online ticketverkoop en informatievoorziening voor Drielandentrein beter kunnen, *De Limburger*. [Link](#)

8. Volt Aachen Wahlprogramm 2026, p. 32, *Volt Nordrhein-Westfalen*. [Link](#)

9. MAA leed in 2024 een recordverlies van 11,5 miljoen euro. Binnen een straal van 100 kilometer liggen al meerdere internationale luchthavens, waaronder Luik, Düsseldorf, Eindhoven en Keulen. Zie ook: L1Nieuws (2025). MAA recordverlies van 11,5 miljoen euro, provincie schiet te hulp. [Link](#)

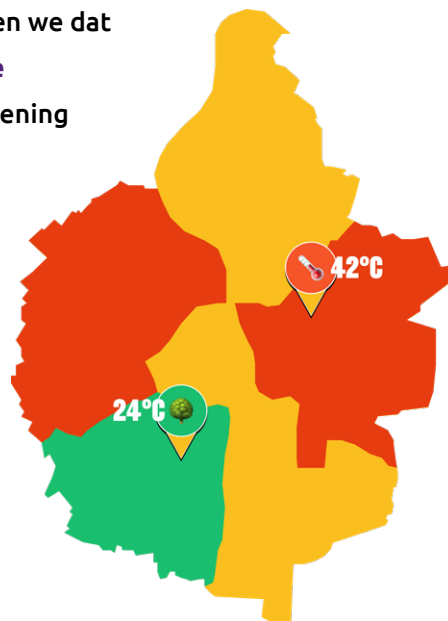
HOOFDSTUK 2

EEN GROEN EN DUURZAAM MAASTRICHT

Wereldwijd raakt het klimaat uit balans, en ook in Maastricht merken we dat steeds vaker. **Hete zomers, wateroverlast, weinig groen en slechte luchtkwaliteit** drukken zwaar op de stad. Op het gebied van vergroening bungelt Maastricht onderaan: we staan 161^e van alle Nederlandse gemeenten¹⁰. Daarnaast heeft Maastricht de slechtste luchtkwaliteit van Nederland, op onze buursteden Heerlen en Sittard-Geleen na¹¹.

De gevolgen van klimaatverandering raken niet iedereen even hard. Armere wijken hebben minder groen, slechter geïsoleerde huizen en minder mogelijkheden om hittestress of overstromingen op te vangen. **Maastricht heeft te maken met een groene kloof**. Zo vergroot klimaatverandering ook de kloof tussen wijken en tussen inwoners.

Volt wil de trend keren met een **Mestreechse Green Deal**. Vanuit de lokale overheid bouwen we aan een gezamenlijk actieplan dat zich gaat richten op zes thema's die samen de basis vormen van een leefbare toekomst: verkeer, energie, circulariteit, klimaatadaptatie, natuur en milieu.

2.1 Van betonstad naar Europa's groene hoofdstad:

Volt heeft al meerdere keren aangekaart dat Maastricht kampt met een gigantische Groene Kloof¹². Recent onderzoek toont aan dat, op sommige hete zomerdagen, je in Sint Pieter 24 graden meet terwijl je op hetzelfde moment in Heugemerveld 42 graden meet¹³. Dit staat in Maastricht symbool voor de groene kloof in onze stad: er is een te sterk verband tussen hittestress en armoede.

- Het jaarlijks budget van de gemeente Maastricht voor vergroening staat nu op zo'n 7 miljoen euro¹⁴. Daar moet nog eens één miljoen euro naar toe, die specifiek gericht is op het **vergroenen van wijken met een laag gemiddeld inkomen** zoals Heugemerveld, Wittevrouwenveld, Malpertuis, Nazareth, Caberg en Mariaberg¹⁵.
- De **vergroening van wijken met een hoger inkomen wordt ook uitgebreid**, maar dat doen we door middel van burgerparticipatie. Nieuwe groenvoorzieningen worden in deze rijkere wijken gefinancierd door collectes onder buurtbewoners die gefaciliteerd worden door de gemeente.
- Volt wil leren van Europa's groene zustersteden: de Litouwse hoofdstad Vilnius en de steden Viladecans (Spanje) en Treviso (Italië). Zij zijn afgelopen jaar uitgeroepen tot de **Europese Groene Hoofdstad van het jaar**, voor hun inspanningen om te vergroenen. Volt stelt dat het een concreet streven voor Maastricht zou zijn om in de volgende raadstermijn daar ook voor te kandideren, waardoor we ook echt een duidelijk doel voor ogen hebben in ons vergroeningsbeleid.

10. Waar staat je gemeente, VNG (2021): [Link](#)

11. Rankings, ISGlobal (2025): [Link](#)

12. Ortjens, J., Frijters, R., Den Heijer, M. (2025). *Maastricht: 10 uitdagingen voor onze toekomst*.

13. *De Limburger* (2023). Logo dlitha (84) en Thea (79) wonen in de heetste wijk van Limburg: 'Ik zat in de kelder omdat ik paniekerig werd van de hitte'. [Link](#)

14. *Gemeente Maastricht*, Begrotingsprogramma 2025. [Link](#)

15. Hoogste en laagste inkomen per buurt in de gemeente Maastricht, *Alle Cijfers*. [Link](#)

- De huidige groene normering van 15% die is opgenomen in de concept omgevingsvisie is wat Volt betreft niet ambitieus genoeg¹⁶. Die normering moet aan het einde van de volgende termijn zijn verhoogd naar het huidige groene streefpercentage van de gemeente: **40% van de stad moet dan vergroend zijn**. Hierbij moet de focus in eerste instantie liggen op het vergroenen van de wijken met het minste groen en de laagste inkomens. Daarna zal de binnenstad, die als belangrijke ontmoetingsplek nu ook maar voor 15% uit groen bestaat, ook naar 40% moeten stijgen. We willen daarbij inzetten op een robuuste, gezonde diversiteit aan inheemse plant- en diersoorten, met een nieuwe biodiversiteitsstrategie voor Maastricht. De biodiversiteitsplannen van de gemeenten Nijmegen en Amsterdam kunnen hiervoor als inspiratie worden gebruikt.
- **Pleinen gaan we bedienen met schaduwdoeken** en zoveel mogelijk vergroenen.
- We stimuleren de **aanleg van groene daken** door burgers en bedrijven en het direct realiseren daarvan op gebouwen die in gemeentelijk beheer zijn.
- Straten die onder ons autoluw plan **30 km-zones worden, worden voorzien van veel meer groen** die de stad afkoelen, zoals de Avenue Céramique.
- Ten slotte moet **Maastricht zich aansluiten bij het Europees initiatief National Park City**, dat is begonnen in Londen en inmiddels ook in Rotterdam, Breda en Berlijn is opgezet¹⁷. Met deze titel wordt een stad door internationale experts begeleid naar verdere vergroening en verplicht ze zich deze rol te blijven vervullen in de toekomst.

2.2 De Molenweg is de groene lijn:

De groene randen van de stad blijven een heilige grens: **Volt wil niet achter de Molenweg bouwen**. Ook ander groen aan de randen van de stad moet zo veel mogelijk in ere gehouden worden. In plaats daarvan bouwen we creatief binnen de bestaande stad. We zetten meer in op hoogbouw (de huidige norm, ter hoogte van de Kolonel bij het station, hoeft daarvoor niet te worden verhoogd), waardoor het volstrekt onnodig wordt om in de omliggende natuur te gaan bouwen. Zie ook het derde hoofdstuk, *een Bewoonbaar Maastricht*.

2.3 Het Maastrichts Greun Herstje:

De drukke Prins Bisschopsingel is een ongewenst obstakel voor wie van het Maastrichtse groen wil genieten. Volt wil de mogelijkheid onderzoeken om **een parkbrug te ontwikkelen over de Singel** heen, met goed geluidsisulerend groen. Op deze manier wordt het parkgebied van Sint Pieter verbonden met het stadspark en het groengebied aan de Wyckse kant van de Hoge Brug. Zo ontwikkelen we *een Greun Herstje*: een Maastrichts Central Park dat Wyck, de Binnenstad en Maastricht-West met elkaar verbindt in één groene wandelroute. Daarmee zetten we ook in op betere wandelroutes langs de relatief groene en koele Jeker- en Maasvallei, in samenwerking met de gemeente Riemst, zodat deze kan worden doorgetrokken naar Kanne.

16. Ontwerp Omgevingsvisie 2040. Gemeente Maastricht. [Link](#)

17. Breda National Park City. [Link](#)

2.4 Groene energie, eerst voor de kleinste beurs:

Volt wil dat energie- en klimaatbeleid vertrekt vanuit het perspectief van energiearmoede. Mensen met een kleine beurs of hoge energierekening moeten als eerste geholpen worden: **duurzaamheid mag geen privilege zijn.**

- Huishoudens met lagere inkomens krijgen daarom prioriteit in de warmtetransitie en bij subsidies zoals voor witgoed of zonnepanelen.
- Om meer regie te krijgen op een eerlijke en sociale energietransitie, omarmt Volt **de oprichting van een gemeentelijk warmte- en energiebedrijf.**
- Volt zet in eerste instantie in op het installeren van zo veel mogelijk zonnepanelen. Daarnaast staan we open voor **kansrijke windmolenprojecten van particulieren.** Voor de resterende RES-opgave¹⁸ kijken we ook naar hoe andere buurgemeenten, binnen én over de grens, mee kunnen worden genomen in een bredere regionale energiestrategie.
- Met de nieuwe energiewet van 2026¹⁹ wordt energie delen mogelijk via bepaalde constructies, zoals energiegemeenschappen, coöperaties en andere methoden. **Volt wil dat de gemeente burgers gaat faciliteren als zij via deze weg energie willen gaan delen**, bijvoorbeeld als een zonnepaneeleigenaar te veel stroom ontvangt en deze wil delen met de burens.
- Volt wil dat **de kennis omtrent verduurzaming toegankelijk wordt voor iedereen.** Het energieloket van de gemeente moet beter zichtbaar worden gemaakt, door inwoners en ondernemers actief te benaderen met energiebesparende tips. In dit kader kunnen de energiecoaches van CNME²⁰ ingezet worden om het energieloket kenbaarder te maken. Volt wil dat het bestaand Klimaat huis Maastricht en de door Volt voorgestelde *Mestreechse Hoeskamers* (zie ook: 4.4) samenwerken, zodat inwoners dichtbij huis advies en begeleiding krijgen bij isolatie, zonnepanelen en energiebesparing. Ook moet er meer financiële steun zijn vanuit de gemeente naar dit waardevolle initiatief om op maat gemaakte energieadviezen breder uit te dragen. Wijken met meer energiearmoede ontvangen hierbij voorrang. Daarnaast wil Volt dat er meer over verduurzamings- en klimaatkennis wordt gesproken in het onderwijs.
- De gemiddelde boomedichtheid in Maastricht is 28 bomen per 100 inwoners - in de gemiddelde Nederlandse gemeente is dat 52 per 100 inwoners. Volt neemt het voorbeeld van Den Bosch: **de norm moet één boom per inwoner, dus 100 per 100, zijn.**
- De **boomedichtheid moet ingezet worden via het zogenaamde 3-30-300-principe.** Hierin is het streven dat, vanuit elk huis, kantoor of schoolgebouw, 3 bomen zichtbaar moeten zijn, de buurt voor minimaal 30% bedekt moet zijn met boomkronen en binnen 300 meter wandelafstand toegang moet zijn tot hoogwaardig openbaar groen²¹.
- Het warmtenet van Trega-Zinkwit, dat met een reservering van €3,5 miljoen uitgevoerd gaat worden door de Koninklijke Mosa BV en de RWZI Limmel, vormt daar een goed voorbeeld van.

18. Provincie start nieuwe zoektocht naar windmolenlocaties, tegenstanders worden wakker door kaartje met zoekgebieden: 'Wij blijven strijden'. *De Limburger*. [Link](#)

19. *Energieparticipatie* (2025). [Link](#)

20. Energiecoaches van CNME. [Link](#)

21. *IVN - 3-30-300-regel* (2025). [Link](#)

2.5 Een groene industrie in het hart van Europa:

De groene transitie voor de Europese industrie is cruciaal én complex: we moeten bedrijven helpen vergroenen zonder dat ze verhuizen naar landen met zwakkere klimaatregels, zoals China en de Verenigde Staten. Volt wil dat Maastricht hierin voorop loopt en **Sappi, Mosa Tegels en andere industrieën actief ondersteunt bij elektrificatie.**

- Er wordt actief **samenwerking gezocht met andere industrieën in de Maas-Rijn-regio**, zodat we open en transparant van elkaars vergroenende industrieën kunnen leren. Daarbij zal in eerste plaats gekeken worden naar de industrieën van Chemelot, Luik en Aken.

2.6 Van afvalverwijdering naar een circulaire economie:

Volt wil in heel Europa inzetten op een circulaire economie: een economie waarbij de natuur zo min mogelijk wordt onttrokken, omdat bijna al het materiaal wordt hergebruikt. Door minder te gebruiken voorkomen we onnodige uitstoot. Door spullen langer te gebruiken besparen we geld in onze portemonnee. En door grondstoffen lokaal te (her)gebruiken creëren we werkgelegenheid en bedrijvigheid. Maastricht kan daarin voorop lopen: **minder afval, meer hergebruik, en een lokale economie die draait op slim omgaan met grondstoffen.**

- De gemeente moet zelf het goede voorbeeld nemen in de circulaire economie: via **strikter circulair inkoopbeleid** wordt ingezet op minder grondstofgebruik en worden milieuvriendelijke alternatieven geprioriteerd.
- Duurzaam aanbesteden speelt een grote rol in de circulaire economie. **De gemeente moet in aanbestedingstrajecten vaker kiezen voor lokale ondernemers en partijen, en duurzaamheid als harde voorwaarde stellen.** Zo stimuleren we de lokale en circulaire economie door het inschakelen van, bijvoorbeeld, lokale projectontwikkelaars en het subsidiëren van duurzame bouwmaterialen, zoals kruislaaghout in plaats van beton, en bouwmethoden zoals modulair bouwen bij gebiedsontwikkelingen²².
- Volt wil dat mensen en bedrijven hun spullen langer gebruiken. Een kapotte telefoon of kledingstuk hoeft niet meteen weggegooid te worden. Daarom wil Volt dat de gemeente de samenwerking met het Werkhuis, MTB en Podium24 versterkt, zodat **meer inwoners via werk of vrijwilligerswerk kunnen bijdragen aan reparatie- en hergebruikprojecten.**
- Repair-café's en kringloopwinkels zijn niet alleen duurzaam, maar ook sociaal: ze voorkomen e-waste, bevorderen ontmoeting en bieden werkplekken aan mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. **Volt wil dat de gemeente deze initiatieven structureel ondersteunt, beter zichtbaar maakt en opneemt binnen het afval- en circulatiebeleid.**
- Hergebruik wordt de norm, onder meer via **circulair bouwen bij gebiedsontwikkeling** (zoals in Limmel en het Sphinxkwartier) en herbruikbare materialen in gemeentelijke inkoop, zoals textiel en plastic.

22. Circulariteit in de bouw. DGMR. [Link](#)

- Volt wil dat de gemeente Maastricht **samen met de overheden in de Euregio Maas-Rijn een circulair platform opzet om nauwere contacten te ontwikkelen met regionale maakindustrieën** en andere bedrijven die veel materiaal weggooien of nodig hebben. De gemeenten onderzoeken dan welk afzonderlijk materiaal kan worden ingezameld en kan worden ingezet voor nieuwe doeleinden.
- De **banden tussen de Gemeente en de Kringloop Zuid moeten sterk blijven**. De gemeente moet daarom inspringen om het inzetten van Kringloop Zuid betaalbaarder te maken.
- We onderzoeken mogelijkheden voor een **Zuid-Limburgse circulaire bouwmarkt**, waar herbruikbare bouwmaterialen gratis ingeleverd en goedkoop ingekocht kunnen worden.
- De **milieuparken worden uitgebreid** - zowel in aantallen als grootte.

2.7 Kritische waterpolitiek voor onze stad aan de Maas:

Met de Maas in het midden, is water altijd een belangrijk element geweest voor onze stad. Volt wil dat Maastricht zich **beter voorbereidt op toekomstige uitdagingen omtrent water**, zoals droogte en overstromingen. Zo maken we van Maastricht een klimaatbestendige stad voor de toekomst.

- **Volt wil grensoverstijgend waterbeheer met Vlaanderen, Wallonië en de grensgemeenten** om samen te werken aan een duurzaam Maaslands watermanagement. We borduren daarin voort op het bestaande Grensmaas-project. Maastricht is al een belangrijke deelnemer aan dit project. Als poort tussen het Belgisch en Nederlands Maasgebied wil Volt dat onze gemeente hierin de leiding gaat nemen. Dit is vooral belangrijk om samen met Eupen en Luik een duidelijke basis van samenwerking aan te gaan tegen toekomstige dreigingen van overstromingen.
- In de stad pleiten we voor **meer zogenoemde 'wadi's': ondiepe greppels die regenwater opvangen en laten infiltreren**. Een uitdaging voor een compacte stad als Maastricht is de hoeveelheid ruimte die deze maatregelen vragen. Zo kunnen we deze greppels aanleggen in onze parken, groenvoorzieningen in de wijken én in de ruimte die we vrijmaken dankzij het autoluw centrum. Het succesvolle model van Kopenhagen²³ en het inrichtingsplan van het Rolduckerveld in Kerkrade²⁴ gelden hiervoor als inspiratie.
- We stimuleren **innovatieve vormen van waterberging bij nieuwe gebiedsontwikkeling** en gaan zuiniger om met ons water. Denk bijvoorbeeld aan de waterbuffer die onder het nieuwe raadhuisplein in Heerlen²⁵ wordt aangelegd. Deze buffer vangt regenwater op bij extreme buien en laat het water langzaam in de grond filtreren tijdens periodes van droogte. Dat is dus goed voor de klimaatadaptatie en de gezondheid van de bodem. Om dergelijke ideeën in Maastricht te realiseren, zal de gemeente in afstemming met het waterschap en WML moeten samenwerken - bijvoorbeeld om in aanmerking te komen voor de kansenregeling voor projecten tegen wateroverlast²⁶.
- Om wateropvang in tuinen te bevorderen, wil Volt **gratis regentonnen uitdelen en als gemeente meehelpen bij het onttegenen van tuinen**, te beginnen in de acht wijken met het laagste inkomen²⁷. Het liefst willen we dit mogelijk maken in heel Maastricht. Hiermee zetten we door op eerdere actie van de gemeente²⁸.

23. Cloudburst Management Plan - Copenhagen. [Link](#)

24. Inrichtingsplan Rolduckerveld. Gemeente Kerkrade. [Link](#)

25. Waterbuffer van 1,3 miljoen liter moet Heerlen beschermen tegen wateroverlast, L1nieuws. [Link](#)

2.8 Een autoluw centrum creëert meer groen:

In het voorafgaande hoofdstuk (zie: *een Wandelbaar en Fietsvriendelijk Maastricht*) spraken we over het autoluw maken van onze binnenstad en het fiets- en wandelvriendelijker maken van de rest van de stad. Veel van de plannen die we daar voorstellen maken direct ruimte voor meer groen:

- Wegen kunnen worden versmald door de afname van autoverkeer en parkeerplaatsen op straat in de binnenstad kunnen stapsgewijs verdwijnen. Dit zorgt langs die versmalde wegen en op de weggehaalde parkeerplekken voor **meer ruimte voor bomen en plantenbakken**.
- Straatmeubilair zal ingezet moeten worden om autobestuurders te motiveren langzamer door een straat te rijden. Dit **straatmeubilair kan veelal bestaan uit grote plantenbakken** die voor verdere vergroening zorgen.
- Het sluiten van Q-Park-garages kan er ook voor zorgen dat verschillende parkeerplaatsen kunnen worden opgevuld, **waardoor bovenop deze garages meer zwaarwichtige vergroeningen, zoals bomen, wortel kunnen schieten**.

2.9 weerbaarheid

Zowel de gevolgen van klimaatverandering als van cyberaanvallen kunnen grote impact hebben op de inwoners van onze stad - denk aan hittestress, overstromingen of langdurige stroomuitval. Vooral de meest kwetsbare groepen worden daarbij het hardst geraakt. **Volt Maastricht stelt voor om buurthuizen in te richten als noodsteunpunten die de eerste opvang kunnen bieden bij dergelijke calamiteiten**, bijvoorbeeld als koele plek bij hittegolven, als locatie waar bewoners hun telefoon kunnen opladen bij stroomuitval of waar een kop soep klaar staat bij ontwrichting van meer dan 24 uur.

- Daarnaast wil Volt dat de **gemeente Maastricht zich actief inzet om verenigingen en vrijwilligers te trainen en actief in te zetten in noodsituaties**, zodat de stad beter voorbereid is op crisissituaties en de solidariteit binnen buurten wordt versterkt.
- Daarnaast ziet Volt de gemeente graag **zo snel mogelijk onafhankelijk worden van niet-Europese techreuzen, zowel voor hard- als software**. Europese, groene alternatieven hebben onze voorkeur. Zo zijn onze systemen zoals het bevolkingsregister minder kwetsbaar bij geopolitieke spanningen en prijsstijgingen. De wethouder met portefeuille digitalisering zal binnen landelijke netwerken als VNG en G40 voorop lopen en als aanjager fungeren.

26. Waterschap Limburg. 2025. Kansenregeling verlengd: meer tijd en ruimte voor projecten tegen wateroverlast. [Link](#)

27. Limmel, Malpertuis, Pottenberg, Nazareth, Caberg, Mariaberg, Malberg en Wittevrouwenveld. Hoogste en laagste inkomen per buurt in de gemeente Maastricht, Alle Cijfers. [Link](#)

28. Gratis watertonnen om drinkwater te besparen, RTV Maastricht. [Link](#)

mosaïek

Hier komt Mosaïek

Een nieuw stukje Wyckerpoort

WESKI Vastgoed

Bezoek ons op mosaik-wyckerpoort.nl

HOOFDSTUK 3

EEN BEWOONBAAR MAASTRICHT

Volt wil **een Maastricht dat weer bewoonbaar is voor iedereen**. De woningmarkt kampt met stijgende huur- en koopprijzen, een tekort aan betaalbare woningen en achterstallige verduurzaming. Wat we in Maastricht zien, maakt deel uit van een bredere Europese woningcrisis - van Aken tot Lissabon. Ze raakt vooral jonge mensen, ouderen en inwoners met een kleine beurs. Veel van de oplossingen moeten worden aangedragen op nationaal en Europees niveau, maar ook de gemeente heeft de verantwoordelijkheid om hier lokaal het verschil te maken.

Volt wil dat de gemeente inzet op **creatieve bouwstrategieën binnen het bestaande stadsgebied**, zonder dat het Heuvelland hieronder lijdt. Dat betekent slimmer gebruikmaken van de ruimte die we al hebben: bouwen boven spoorzones, naar Heerlens en Delfts voorbeeld, en nieuwe hoogbouw realiseren in moderne wijken als Randwyck.

Daarnaast willen we dat **de gemeente de regie over haar grond en woningen** terugkrijgt. De gemeente moet actief grondbeleid voeren en vrijkomende grond opkopen zodra die te koop staat, zodat de politiek - en niet de markt - bepaalt wat er gebouwd wordt. We onderzoeken de oprichting van een gemeentelijk woonbedrijf, zodat de gemeente structureel kan investeren in sociale huur, betaalbare koop en duurzame woonvormen.

Samen bouwen we aan een bewoonbaar Maastricht - dat kan alleen maar met de nodige solidariteit ontstaan. Een stad waar de Maastrichtenaar die het minder goed heeft, ook kan terugvallen op een woningmarkt die gedragen wordt door de sterkste schouders van de stad. Volt presenteert daarom verschillende voorstellen om van **Maastricht weer een solidaire woonstad** te maken. Een stad waar Maastrichtenaars die meer hebben, ook iets meer bijdragen, zodat we samen kunnen bouwen aan zekerheid, betaalbaarheid en leefbaarheid voor iedereen.

3.1 Actiever grondbeleid om huizen crisis tegen te gaan:

Maastricht stond in 2024 volgens het Sociaal en Cultureel Planbureau landelijk op nummer 3 op de lijst van gemeenten met de meest eenzijdige leefwerelden. Dat betekent dat de 20% minst welvarende inwoners amper in aanraking komen met andere inwoners. In andere woorden: Maastricht is enorm gesegregeerd²⁹. Volt wil die kloof doorbreken met een sociale en verbindende woonvisie. Daarvoor is een actief grondbeleid essentieel. Zodra er grond vrijkomt, moet de gemeente actief grond aankopen, zelfs als de gemeente nog geen bouwplannen heeft met de grond. Met dat eigenaarschap kan Maastricht strengere eisen stellen aan ontwikkelaars, gericht op betaalbare woningen en meer groen. Niet de markt, maar de stad zelf bepaalt zo hoe Maastricht bewoonbaar blijft voor iedereen.

- De gemeente zet op dit moment al grote stappen, maar handelt nog vaak te voorzichtig. Op dit moment worden aankopen nog gemeten op urgentie³⁰. Wat Volt betreft **is in tijden van huizen crisis echter iedere proactieve en strategische aankoop urgent**.

29 Sociaal en Cultureel Planbureau, *De Leefwerelden van Arm en Rijk* (2024), pp. 39-40. [Link](#)

- De huidige financiële plafonds voor proactief aankoopbeleid en strategisch aankoopbeleid zijn, respectievelijk, 20 miljoen en 5 miljoen³¹. Dit is de financiële ruimte die het gemeentebestuur krijgt om grond te kopen alvorens de invulling daarvan wordt besproken met de Raad. **Wat Volt betreft mogen beide aankoop-budgetten omhoog, naar respectievelijk 25 miljoen en 10 miljoen.** Deze gelden worden immers altijd weer opgevuld door sluitende (financiële dekkende) grondexploitaties.

3.2 Meer geld naar woningen:

Volt wil dat Maastricht weer een stad wordt waar mensen met een normaal inkomen en mensen met een kleine beurs een plek kunnen vinden om te wonen. Dat wordt steeds moeilijker: de huren stijgen, betaalbare koopwoningen verdwijnen en de wachtlijsten voor sociale huur zijn lang. Tegelijkertijd behoort Maastricht tot de tien gemeenten met het laagste inkomen van Nederland³². Dat betekent dat er **veel moet worden geïnvesteerd in woningen die mensen wél kunnen betalen**. Op dit moment is de gemeente voornemens om de OZB slechts met inflatie (+2,1%) mee te laten verhogen. Dat is niet genoeg.

- Om structureel toegankelijke woningen te bouwen in Maastricht, zullen we de onroerendzaakbelasting (OZB) eerlijker moeten gaan heffen. Het is volgens Volt dan nodig om in Maastricht de OZB-tarieven voor koopwoningen recht te trekken met die van gelijksoortige gemeenten³³. Als Maastricht haar **OZB-tarieven voor koopwoningen gelijk trekt** met deze gemeenten, betekent dat een verhoging van ongeveer 16,8%. Dat betekent dus van 0,101% naar 0,118% van de WOZ-waarde van woningen³⁴.
- In totaal levert dit de gemeente zo'n **€7 miljoen euro** per jaar³⁵ op die Volt volledig wil **investeren in nieuwe sociale huurwoningen, betaalbare koopwoningen en coöperatieve woonprojecten**. Zo bouwen we aan een stad waar iedereen een thuis kan vinden - en waar de sterkste schouders een eerlijker deel bijdragen.

3.3 De Wyckerpoort - een nieuwe woonwijk in het hart van Maastricht:

Volt wil dat we een concrete strategie gaan ontwikkelen voor een nieuwe woonwijk op het spoorgebied van Station Maastricht. Daarvoor moet een krachtig lobbybudget gerealiseerd worden. Een dergelijke plan voor het spoorgebied realiseren kost immers veel geld, dat alleen maar uit grote potten in Den Haag en Brussel kan komen. De Wyckerpoort moet **een nieuwe groene woonwijk met een divers woningaanbod** worden, die Wyck met Oost-Maastricht verbindt.

- Volt wil dat de gemeente leert van het verleden. **Het oude integrale lobbyteam dat de Groene Loper via rijks gelden mogelijk heeft gemaakt, wordt nieuw leven ingeblazen.** De Wyckerpoort wordt namelijk onze nieuwe Groene Loper.

30 Maastricht Beleid (2022). Kadernota 2022, Hoofdstuk 4: Grondbeleid (pp. 16-40). [Link](#)

31 Maastricht Beleid (2022). Kadernota 2022, Hoofdstuk 4: Grondbeleid (pp. 16-40). [Link](#)

32 CBS, Regionale kerncijfers Nederland (31 juli 2025).

33 Naar mediaan gestandaardiseerd inkomen kijkend, zit Maastricht bij de tien gemeenten van Nederland met de laagste inkomens. We kijken om die reden naar de OZB-tarieven van deze steden.

34 CBS, Regionale kerncijfers Nederland (31 juli 2025).

- Volt wil graag **het spoor vanaf het station richting Eijsden/Luik ondertunnellen tot en met de spoorwegovergang Bloemenweg**. Dan komt veel ruimte vrij en kunnen vervallen: (1) De autotunnel Akerstraat en Scharnerweg, (2) de spoorwegovergang bij de Koepelkerk en (3) de spoorwegovergang Bloemenweg. Hierdoor wordt de deling van de stad door het spoor opgeheven en worden West en Oost gelijkvloers verbonden. Bij de Koepelkerk kan een nieuw plein worden aangelegd (zie o.a. *het plan van Jo Coenen*), en de Groene Loper kan parallel aan de Bloemenweg worden doorgetrokken naar het Station.
- Hoewel Volt streeft naar een ondertunneling van het spoor, moet de gemeente ook **een tweede scenario achter de hand hebben waarbij verhoogd boven het spoor wordt gebouwd**. Hoewel Volt de sterke voorkeur heeft voor een ondertunneling, moet de gemeente rekening houden met een scenario waarbij stapsgewijs nieuwe woonlagen boven het spoor kunnen worden gerealiseerd.
- De nieuwe **Spoorzone-strategie van Limburg Centraal zal op deze ambitie moeten worden aangepast**, zodat we gezamenlijk met de Provincie een duidelijke visie ontwikkelen voor deze nieuwe woonwijk.

3.4 Een woonbeleid met meer lef en creativiteit:

Een bewoonbaar Maastricht vraagt om lef en creativiteit in het woonbeleid. Volt wil dat de gemeente ruimte geeft aan **nieuwe woonvormen en slim gebruik maakt van leegstand en industrieel erfgoed**. Dit alles zal met oog voor betaalbaarheid en sociale samenhang moeten gaan.

- Volt wil de zogenoemde magische mix van woonconcepten stimuleren, waarbij **ouderen en studenten samen onder één dak wonen**. Dit bevordert het contact tussen generaties, vermindert eenzaamheid en maakt studeren in Maastricht betaalbaarder³⁶. Het Martinushuis in Wyck gebruiken we hiervoor als inspiratie³⁷.
- Volt wil dat de gemeente onderzoekt of een **Maastrichts Gemeentelijk Woonbedrijf** kan helpen om sneller en goedkoper sociale huur- en koopwoningen te realiseren. Zo blijft de regie over wonen in publieke handen in plaats van bij de markt.
- Van fabrieksterrein naar bruisende wijk: **het Mondi-terrein biedt unieke kansen om een levendige stadswijk te creëren** waar cultuur, broedplaatsen zoals de Landbouwbelang-gemeenschap, wonen en bedrijvigheid elkaar versterken. Volt wil dat de gemeente het bestemmingsplan flexibel maakt, zodat initiatieven van creatieve ondernemers, makers en lokale organisaties sneller ruimte krijgen. Hierdoor kan het terrein uitgroeien tot een nieuwe bruisende plek in Maastricht.
- Volt steunt de gemeente in het **ombouwen van leegstaande kantoor- en winkelpanden tot sociale koop- en huurwoningen**. Maastricht doet dat op dit moment al goed en zal dat moeten doorzetten³⁸. Zo liggen er ook nog kansen bij *Entre Deux*. Volt geeft prioriteit aan herbestemming van leegstaande panden, wonen boven winkels en hoogbouw op bestaand terrein. Zo groeit Maastricht binnen haar grenzen, met meer ruimte voor groen en minder hittestress.
- Veel woningen in Maastricht worden niet volledig gebruikt. Door onderbenutte woonruimtes te splitsen of kavels slimmer in te delen, kunnen meer mensen een plek vinden om te wonen. De

³⁵ Volgens het CBS heeft Maastricht een gemiddelde WOZ-waarde van €313.000. Dat geeft een verhoging van €53. Dit is inclusief huurwoningen. Volgens de gemeentebegroting is de gemiddelde WOZ-waarde €430.000. Dat geeft een verhoging van €73. In diezelfde gemeentebegroting wordt er in 2025 €43,3 miljoen opgehaald met de OZB. Een 16,8% verhoging betekent €7,3 miljoen. Onroerend goed is erg inelastisch, dus de daadwerkelijke opbrengsten zullen niet veel lager uitvallen.

³⁶ Connect Generations. [Link](#)

³⁷ RO Groep. Martinushuis. [Link](#)

huidige regels rondom woningsplitsing zijn echter vaak onduidelijk en beperkend, waardoor bewoners en ontwikkelaars worden ontmoedigd om woningen efficiënter te benutten. De gemeente moet zorgen voor **duidelijke en flexibele regels die het splitsen van ongebruikte woonruimtes en kavels mogelijk maken**, zonder dat de leefbaarheid in gevaar komt of huisjesmelkers hier misbruik van kunnen maken.

- Volt wil dat de gemeente actief inzet op doorstroombeleid, zodat ouderen makkelijker kunnen verhuizen naar een passende woning. Door te investeren in betaalbare en toegankelijke seniorenwoningen en wooncentra, kunnen grotere woningen vrijkomen voor jonge gezinnen en starters. **Het bouwen van een goed opgezet ouderencentrum kan tientallen reguliere woningen vrijmaken. Zo kunnen ouderen comfortabeler wonen en krijgen starters eindelijk een kans op de woningmarkt.** De gemeente moet samenwerken met woningcorporaties en zorginstellingen om deze woonvormen te ontwikkelen. Zo verbeteren we de doorstroming, versterken we de leefbaarheid en gaan we eenzaamheid onder ouderen tegen.

3.5 Een volwaardig Maastrichts thuis voor woonwagenbewoners:

Maastricht heeft, net als veel andere gemeenten, een tekort aan woonwagenstandplaatsen voor woonwagenbewoners³⁹. Daardoor zijn er lange wachtlijsten en dreigt een belangrijke en levendige cultuur te verdwijnen in onze regio. Volt vindt het woonrecht van woonwagenbewoners een mensenrecht - en niet alleen wij vinden dat, ook de Europese Commissie⁴⁰ en het Europees Hof van de Mensenrechten⁴¹ onderkennen dat. De gemeente moet daarom bestaande locaties moderniseren, waar mogelijk ruimte vrijmaken voor nieuwe gebiedsontwikkeling en een eerlijk toewijzingssysteem voor woonwagenbewoners opzetten. De bewoners worden actief betrokken bij het ontwerp van dergelijk beleid.

3.6 Een bewoonbaar Maastricht is een bewoonbaar Zuid-Limburg:

Volt ziet de woningcrisis niet als een Maastrichtse kwestie, maar als een gezamenlijke Zuid-Limburgse opgave. Daarom wil Volt dat **Maastricht actief mee-investeert in betaalbare woningbouw en studentenwoningcampussen in Sittard-Geleen en Parkstad**. Dat verlicht de woondruk in Maastricht en brengt nieuwe levendigheid naar andere Zuid-Limburgse gemeenten. Vooral in steden met veel leegstand, zoals Heerlen en Kerkrade, is dit wenselijk.

- Volt wil de mogelijkheid onderzoeken om **Maastrichtse middelen in te zetten om woningbouw sneller te realiseren** in Sittard-Geleen en Parkstad.
- Goed wonen in Zuid-Limburg vraagt ook om beter reizen. Het is nu niet onmogelijk om in Sittard of Heerlen te wonen en in Maastricht te studeren, maar het is wel onpraktisch: de treinen rijden te weinig en rijden vanaf een te vroeg tijdstip niet meer. Volt wil daarom dat de **Provincie Limburg samen met Maastricht, Parkstad en Sittard-Geleen een regionale treinvisie** opstelt met

38 *De Limburger* (2023). Maastricht is kampioen kantoren ombouwen tot woningen. [Link](#)

39 Ministerie van Binnenlandse Zaken (2018), *Beleidskader gemeentelijk woonwagen- en standplaatsbeleid*. [Link](#)

40 European Commission (2021), *EU Roma strategic framework for equality, inclusion and participation*. [Link](#)

41 Europees Hof van de Mensenrechten (2012). *Yordanova v. Bulgarije*. [Link](#)

frequentere, eerdere en latere verbindingen binnen Zuid-Limburg (zie ook: *1.6 Geen Maastricht-Aachen Airport, maar een Keulen-Brussel-lijn*).

- Tot slot wil Volt dat Maastricht samen met **Maastricht University en Hogeschool Zuyd onderzoekt hoe nieuwe faculteiten slimmer over de regio kunnen worden verspreid**, met Maastricht in de regierol. Zo zorgen we er ook voor dat toekomstige woondruk goed wordt verspreid over de regio.

3.7 Een tweede huis in Maastricht? *Noe evekes neet...*

In verschillende steden in Nederland en Europa worden woningen gekocht door mensen die er niet wonen, maar ze gebruiken als tweede huis of als investering. Daardoor verdwijnen huizen uit de reguliere woningmarkt en stijgen de prijzen voor inwoners die hier wél willen wonen. Volt vindt dat woningen in de eerste plaats bedoeld zijn om in te leven, niet om winst mee te maken. Daarom wil Volt dat de gemeente een **zelfbewoningsplicht van vijf jaar invoert** voor nieuwe koopwoningen: hoewel Volt graag dat maximum op tien jaar zou willen zetten, is een gemeentelijke woonplicht van vijf jaar het maximale dat landelijk is toegestaan. Nieuwe huizen mogen in die periode alleen worden gekocht door mensen die er zelf gaan wonen. Zo voorkomen we dat woningen leeg staan en houden we Maastricht bewoonbaar voor mensen die hier echt hun huis van willen maken.

3.8 Strengere opkoopbescherming voor woningen:

Volt wil dat er meer woningen beschikbaar blijven voor mensen die er zelf willen wonen. De opkoop van huizen door investeerders drijft prijzen op en verstoort de balans tussen tijdelijke en vaste bewoners. Bestaande studentenhuizen hebben hun waarde, maar een verdere toename laat vooral zien dat de gemeente tekortschiet in het bouwen van studentenappartementen en woningcampussen. **Daarom wil Volt de opkoopbescherming uitbreiden:** woningen met een WOZ-waarde tot €533.000 mogen niet meer worden doorverkocht aan investeerders die ze verhuren, naar Amsterdams voorbeeld. Volt staat open om in de toekomst deze opkoopbescherming verder op te schroeven.

3.9 De wolken in met Randwyck! Op weg naar een Maastrichtse Strijp-S:

Volt wil dat Randwyck uitgroeit tot het moderne stadsgezicht van Maastricht: een duurzame wijk waar wonen, werken en studeren samenkomen. In plaats van richting het Heuvelland uit te breiden, waar we onze unieke natuur zouden moeten opgeven voor woningen, bouwen we in Randwyck de hoogte in. Daarom wil Volt dat de gemeente **een andere hoogbouw-norm hanteert in Randwyck** en andere moderne wijken die ver van de Binnenstad af liggen. Zo ontstaat er tussen Wyck, de twee treinstations en het MECC ruimte voor betaalbare appartementen voor starters, campuswoningen voor studenten, groen en recreatie, in de sfeer van een Maastrichtse Strijp-S. De nu nog lege plekken in Randwyck moeten Maastricht een modern, groen en bruisend stukje stad teruggeven. Daarmee heeft Maastricht

een nieuwe visitekaart naar mensen die vanuit het zuiden de stad inkomen: een Maastricht van vernieuwing en vergroening.

3.10 Geen Maastricht Aachen Airport, maar een Maastricht Aachen Woonwijk:

Naast dat Volt graag de subsidie voor Maastricht Aachen Airport wil stoppen (zie ook: *1.6 Geen Maastricht-Aachen Airport, maar een Keulen-Brussel-lijn*), willen we ook dat **dit vliegveld bij sluiting wordt omgebouwd tot woonwijk**. Het vliegveld is grotendeels eigendom van de provincie, maar als belangenpartner kunnen we wel druk uitvoeren. De regio zal daarvoor ook in gesprek moeten gaan met andere belangrijke partners, zoals Eurocontrol (het Maastricht Upper Area Control Centre, MUAC), dat weliswaar los opereert van de luchthaven maar wel op een aansluitend terrein gevestigd is.

- Wat ons betreft komt de belangrijke verkeersader en snelfietsroute tussen Chemelot en onze stad de Maastricht Aachen Woonwijk te liggen. Het vliegveld is al uitgerust met veel belangrijke voorzieningen voor een woonwijk, zoals wegen, riolering en nutsvoorzieningen. Samen **met de stichting Samenwerking Zuid-Limburg zouden de gemeenten Maastricht en Beek een goede blauwdruk voor een dergelijke wijk kunnen voorleggen** aan de provincie.

HOOFDSTUK 4

EEN SOLIDAIR MAASTRICHT

Overall in Europa, en dus ook in Maastricht, groeit de kloof tussen rijk en arm. Dat zet een enorme druk op onze samenleving. **Volt streeft daarom naar een duidelijk sociaal beleid met vier kernwaarden: gelijke kansen, sterke bestaanszekerheid, toegankelijke zorg en sociaal onderwijs.**

Maastricht is, op Enschede en Heerlen na, de meest gesegregeerde stad van Nederland⁴². Welvarende en arme inwoners ontmoeten elkaar nauwelijks. Dat vergroot niet alleen ongelijkheid, maar ook wantrouwen en onbegrip. Het tegengaan van die kloof vraagt om **bewuste desegregatie in onze stadsontwikkeling**. Kort gezegd betekent dat: nieuwe wijken zodanig bouwen dat mensen uit verschillende economische klassen er komen wonen, elkaar tegenkomen en hun kinderen naar dezelfde school brengen. Een tweede Céramique klinkt voor sommigen misschien aantrekkelijk, maar zal de scheidslijnen in de stad nog verder versterken.

Armoede is geen keuze. Solidair zijn met mensen in armoede is dat wel. Volt wil een sociaal beleid dat vertrekt vanuit vertrouwen in mensen in plaats van wantrouwen. De overheid vertaalt die solidariteit vaak in dure maatregelen die mensen nét opvangen, maar niet vooruit helpen. Solidariteit is geen beleidsstuk, of een politieke strategie: **solidariteit is een manier van samenleven**. En die manier van samenleven staat onder druk. Wie vandaag de muren tussen inwoners, tussen wijken, tussen generaties en tussen inkomens afbreekt, bouwt aan een solidair Maastricht dat ruimte biedt voor ontmoeting, steun en nieuwe kansen. Laten we elkaar weer vertrouwen.

4.1 Betrouwbaar armoedebeleid:

Veel mensen vertrouwen de gemeente niet, mede doordat sociaal beleid te vaak verandert. Jaarlijkse aanpassingen – hoe goed bedoeld ook – laten vaak belangrijke hulplijnen van inwoners wegvallen. Om als burger te kunnen terugvallen op armoedebeleid, moet het beleid niet alleen eenvoudiger maar ook betrouwbaarder zijn. **Sociale voorzieningen leven van mond-tot-mondreclame**, vooral in wijken met veel laaggeletterdheid.

- Volt stelt dat, sociale experimenten daargelaten, **sociale voorzieningen voor ten minste acht jaar (twee gemeenteraadstermijnen) vast moeten staan** en tussentijds niet mogen worden vervangen. Het duurt namelijk een tijd voordat dergelijke voorzieningen daadwerkelijk door de doelgroep breed gebruikt worden. Dit betekent niet dat het sociaal domein niet meer mag innoveren en vernieuwen, maar dat een bepaald sociaal vangnet, waar meerdere burgers afhankelijk van zijn, pas na acht jaar bestaan mag worden heroverwogen.
- Volt wil dat inwoners die in de bijstand zitten **meer ruimte krijgen om extra bij te verdienen zonder hun uitkering direct te verliezen**. De gemeente zegt dit nu op maatwerkbasis toe te willen passen, maar dat gebeurt niet altijd op dezelfde wijze. Volt wil dat dit duidelijk wordt vastgelegd in beleid, zodat bijverdienen niet afhankelijk is van willekeur, maar van eerlijk en herleidbaar beleid.

⁴² Binnenlands Bestuur, Rijk en Arm Ontmoeten Elkaar Steeds Minder. [Link](#)

4.2 't Peske maakt het Maastrichts systeem toegankelijker:

Een complexe veelvoud aan gemeentelijke regelingen, waarbij iedere sociale regeling weer haar eigen eisen en toetsingen heeft, zet de bestaanszekerheid flink onder druk.

- In navolging van de Utrechtse U-pas, de Haagse Ooievaarspas en de sociale Uitpas van Vlaanderen en Brussel, wil Volt in Maastricht een gelijksoortige regeling onder de naam **'t Peske** introduceren: **een gratis sociale pas voor Maastrichtenaren met een laag inkomen**, die het mogelijk maakt om gratis of met korting aan waardevolle activiteiten te kunnen deelnemen, zoals sporten, een concert bezoeken of een cursus volgen. Dit *Peske* geldt dan ook voor de kinderen van de pashouder en zal zowel via een fysieke kaart als via een app beschikbaar kunnen zijn.
- **Volt wil dat mantelzorgers in dit systeem een bijzondere plek krijgen.** Wie intensief voor een ander zorgt, verlaagt de druk op de zorg en verdient waardering. Daarom mogen mantelzorgers die door hun zorgtaken in een lagere inkomenscategorie terechtkomen in ruimere mate in aanmerking komen voor *'t Peske*⁴³.
- In hoofdstuk 5, *een Cultuurverbindend Maastricht*, wordt uitgelegd welke meerwaarde *'t Peske* heeft voor de cultuur- en sportsector.

4.3 Zuid-Limburgs sociaal beleid - binnen en buiten het onderwijs:

Volt wil dat Maastricht de leiding neemt in een nieuw, preventief sociaal beleid voor jonge Zuid-Limburgers. Brede problemen in onze regio, zoals armoede, leerachterstanden en gezondheidsverschillen beginnen vaak al op jonge leeftijd. Die uitdagingen kunnen alleen worden opgelost door de zorg, het onderwijs en de gemeenten in onze regio beter te laten samenwerken. Daarom pleit Volt voor **een sterke sociale infrastructuur voor jonge Zuid-Limburgers** - in het klaslokaal en daarbuiten, waarbij preventie en gelijke kansen centraal staan.

- Volt wil structureel **meer geld naar onderwijs**, met speciale aandacht voor jonge gezinnen. We investeren in de kansen van het kind zodat de Maastrichtenaar van morgen de vruchten kan plukken van een sociale stad.
- De gemeente moet **samen met scholen actiever armoedesignalering, een gezonde leefstijl, taalondersteuning en integratie aanpakken**. Een deel van de investeringen in het sociaal domein kunnen integraal door scholen worden aangepakt mits zij daar de financiële middelen voor krijgen. Ook het Maastricht UMC+ heeft in het bevorderen van een gezonde leefstijl in de regio een grote rol te spelen en dient daar een voortrekkersrol in te nemen.
- Volt wil dat Maastricht het voortouw neemt in de **oprichting van Sociale Zaken Zuid-Limburg**: een dienstverband dat de preventieve zorg en maatschappelijke dienstverlening in de regio samenbrengt⁴⁴.
- Volt wil dat hulpverlening niet hoeft te wachten totdat problemen binnen gezinnen escaleren, maar dat gezinnen vroegtijdig worden benaderd met concrete ondersteuning. Daarvoor is veel meer

⁴³ Bijvoorbeeld, we leggen in dit geval de grens bij 135% van het sociaal minimum in plaats van 130%.

⁴⁴ De gemeente moet actiever onderzoeken, evalueren en leren van momenten waarbij gemeenten uit eerder afgesproken gemeenschappelijke regelingen zijn gestapt, zoals met een aantal gemeenten is gebeurd bij Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland en Kredietbank Zuid-Limburg.

gemeentelijke steun nodig om **binnen de zorg ruimte te creëren voor preventieve zorg**. Dat voorkomt op de lange termijn vaak dure en complexe zorg.

- Door meer in te zetten op preventieve zorg en een data-ondersteund sociaal domein (zie ook: 4.5 *Het sociaal domein moet data-ondersteund werken*) is het mogelijk dat we op het Sociaal Domein geld gaan besparen. **Het geld dat hierdoor vrijkomt, investeren we terug in betere jeugdzorg**. De jeugdzorg blijft namelijk een grote en belangrijke kostenpost in het sociaal domein⁴⁵. Zolang Maastricht bij de tien Nederlandse gemeenten met het hoogste armoederisico hoort⁴⁶ en bovengemiddeld veel jongeren met een zorgbehoefte heeft⁴⁷, is er werk aan de winkel.
- Volt wil, waar mogelijk, **af van marktwerking in de jeugdzorg** en laat zich inspireren door gemeenten die kiezen voor nieuwe, mensgerichte werkwijzen.
- De gemeente zal scholen moeten helpen om burgerschap tastbaar te maken, bijvoorbeeld met raadsbezoeken en interactieve projecten. Raadsleden en ambtenaren kunnen daar desgevraagd voor worden ingezet.
- Lees meer over ons beleid voor een toekomstbestendige stad voor jongeren in *Hoofdstuk 5 - Een Jong Maastricht*.

4.4 De Mestreechse Woonkamer:

De gemeente staat vaak ver af van inwoners - en juist vaak van de inwoners die de gemeente het hardst nodig hebben. Volt wil daarom naar een radicaal toegankelijker sociaal systeem - zowel fysiek als online:

- Ieder stadsdeel moet een **"Maastrichtse Woonkamer"** krijgen. De nieuwe stadsdeelregisseurs zijn een goed initiatief, maar veel Maastrichtenaars weten hen nog niet te vinden. Daarom willen we in bestaande buurthuizen woonkamers oprichten, waar op een vaste wekelijkse dag de stadsdeelregisseur aanwezig is om met inwoners een koffie te drinken en hen te helpen bij het zoeken naar de juiste hulp. Dergelijke hulp kan gaan over het zichtbaar maken van de sociale vangnetten en hulpmiddelen die beschikbaar zijn in onze stad, maar kan bijvoorbeeld ook gaan over kosteloos advies voor het verduurzamen van een woning (*zie ook: 2.4*).
- Volt wil de stadsdeelregisseurs koppelen aan zorgcoaches, die actief met gezinnen te werk gaan om uitdagingen in hun huishoudens op te pakken.
- De woonkamers zitten bij voorkeur in wijken met grote sociale en economische uitdagingen. We willen daarbij **actief samenwerken met de "sociale knooppunten"** – mensen die echte sleutelfiguren in de buurt zijn – zodat de gemeente sneller en effectiever kan inspelen op wat er leeft. *Mestreechse woonkamers zien niks zonder e breier Mestreechs netwèrk*. Het is dus essentieel dat de Woonkamers deel uitmaken van een breder, integraal sociaal web.
- Volt wil dat de gemeente via de Mestreechse Woonkamers **structurele ondersteuning biedt aan burgerinitiatieven zoals Buurtbalans, Burgerlab Maastricht en Maastricht Vitale Stad**. We stimuleren dat gemeente, instellingen en inwoners samen plannen uitwerken in wijkgerichte dialogen, zodat democratie weer dicht bij de leefwereld komt.

⁴⁵ Gemeente Maastricht, Begrotingsprogramma 2025. [Link](#)

⁴⁶ De Limburger, Minder mensen lopen kans op armoede, maar drie Limburgse gemeenten staan in de landelijke top 10. [Link](#)

⁴⁷ Maastricht Beleid, Uitvoeringsplan Jeugd. [Link](#)

- Naar het voorbeeld van Heerlen, willen we graag zoveel mogelijk verschillende organisaties samenbrengen in de *Woonkamer*. Denk aan wijkservicepunten, maatschappelijke organisaties en ambtenaren van Sociale Zaken. Maar, inwoners hoeven maar aan te kloppen bij één stadsdeelregisseur die hen dan de weg wijst. Dat houdt het overzichtelijk en toegankelijk voor iedereen.
- De *Woonkamers* kunnen inwoners op verschillende manieren ondersteunen door zichtbaar te maken welke mogelijkheden de gemeente nu al aanbiedt, maar die voor veel burgers onvoldoende bekend zijn, zoals *de hulp van een energiecoach die gratis advies geeft over het verduurzamen van de woning*.
- Volt wil daarnaast onderzoek doen naar de mogelijkheid om in elk stadsdeel *toegankelijke plekken in te richten waar inwoners naartoe kunnen in geval van nood*, zoals bij een overstroming of bij uitval van essentiële systemen. De *Woonkamers* zouden hiervoor kunnen worden uitgerust, en kunnen daarmee een belangrijke rol vervullen wanneer hulpdiensten niet snel genoeg ter plaatse kunnen zijn. Dit kan fysiek door het beheren van voorraden voor eerste levensbehoeften, maar ook organisatorisch door deze ontmoetingsplekken te gebruiken voor het werven en trainen van vrijwilligers die bewoners tijdelijk kunnen ondersteunen totdat reguliere hulpverlening arriveert.

4.5 Het sociaal domein moet data-ondersteund werken:

Gemeenten kunnen hun sociaal beleid beter onderbouwen als dat wordt ondersteund door data. Wanneer bijvoorbeeld het aantal jeugdzorg-aanvragen in een bepaalde wijk groeit, kan de gemeente gericht en integraal preventieve ondersteuning gaan inzetten in die specifieke wijk. *Zo stappen we over van een oud systeem gebaseerd op aannames naar een nieuw systeem gebaseerd op duidelijke trends en signalen*. Daarmee worden middelen efficiënter ingezet, doordat capaciteit en inzet beter afgestemd wordt op de daadwerkelijke behoefte aan een bepaald type zorg.

- De *samenwerking tussen partners wordt hierdoor versterkt*. Wanneer ambtenaren en zorgaanbieders allemaal gebruikmaken van hetzelfde *dashboard* voor sociale zaken, beschikken zij ook over een compleet en gedeeld beeld van de situatie. Hierdoor worden overleggen efficiënter, effectiever en beter afgestemd op de wensen van inwoners.
- Een data-ondersteund sociaal domein zorgt bovendien voor beleidskeuzes die transparanter en beter te verantwoorden zijn zowel naar de politiek als naar de burger, wat uiteindelijk kan zorgen voor *meer vertrouwen in de gemeente en het politiek systeem van Maastricht*.
- Een vernieuwing en verduurzaming van het sociaal domein zorgt voor minder kosten. Volt benadrukt dat, zolang de sociale problematiek in Maastricht hoog blijft, *eventuele besparingen als gevolg van een duurzamer sociaal domein meteen terug moeten stromen naar hetzelfde sociaal domein*. Besparingen op het sociaal domein moeten immers zorgen voor méér gerichte zorg, niet voor een indirecte bezuiniging.
- Volt wil dat *ambtenaren vaker in integrale stadsteams werken*, over domeingrenzen heen en samen met inwoners, onderzoekers en maatschappelijke partners.

- Volt wil dat Maastricht de principes van Blauwe Zorg nieuw leven inblaast: integrale samenwerking tussen zorg, welzijn en preventie als centrale aanpak van de gemeente, **met geluk en gezondheid als leidende doelen**; niet enkel lagere zorgkosten.

4.6 Leer van Europa! Bring de Zorgcoach nao Mestreech:

De Britse *KeyRing*-methode⁴⁸, de Amsterdamse Huishoudcoach-pilots⁴⁹, de Rijnlandse *Haushalts Organisations Training*⁵⁰ en de Brusselse *Aide à domicile*⁵¹. Het zijn allemaal verschillende vormen van zorg die gebaseerd zijn op dezelfde methode. De lokale overheid zet daarbij actief in op praktische begeleiding, in en rond het huishouden, met nadruk op het bevorderen van zelfstandigheid en onderdeel zijn van bredere netwerken.

- Volt wil dat de gemeente een **onderzoek verricht waarin de beste Europese voorbeelden voor huishoud- en zorgcoaches worden gepresenteerd** en waarin wordt vastgesteld in hoeverre deze toepasbaar zijn op Zuid-Limburg. Vervolgens wordt de best passende methode geïmplementeerd.
- Hoewel niet precies hetzelfde, wil Volt dat de gemeente meer gaat leren van de Maastrichtse zorgbemiddelaar Pallium Portam. Zij werken op dit moment al met **kleine kringen, waarbij één kring aan verzorgers zich ontfermt over een aantal ouderen**. Volt is benieuwd in hoeverre deze kleinschalige zorgnetwerken ook buiten de ouderenzorg toepasbaar zijn.

4.7 Verlos gezinnen van hun schulden, vergroot hun kansen:

Volt wil dat Maastricht leert van de experimenten die in Sittard-Geleen, Arnhem en Roermond zijn gedaan, waarbij de gemeente de schulden van tientallen gezinnen met kinderen heeft overgenomen (Sittard-Geleen) of heeft opgekocht (Arnhem, Roermond). Immers, als Sittard-Geleen het nodig vond, dan geldt dat zeker ook in Maastricht: hier ligt het gemiddeld inkomen immers nog lager dan daar, en in onze stad wonen 45 gezinnen met problematische schulden⁵².

- Maastricht hoeft het wiel niet opnieuw uit te vinden. Er zijn voldoende voorbeelden van dergelijke projecten. We willen dat de gemeente onderzoek doet naar deze projecten en op basis van de bevindingen een eigen project start.
- Daarnaast wil Volt dat onze gemeente, net als in de eerder genoemde steden, zich limiteert tot drie **doelgroepen die het meest gebaat zijn met deze zorg**: gezinnen die getroffen zijn door een ongelukkige levensgebeurtenis, gezinnen die leven rondom het sociaal minimum en gezinnen die door lage impulscontrole weinig controle over hun eigen uitgavenpatroon hebben. We richten ons op gezinnen met kinderen, omdat kinderen zonder eigen toedoen ontzettend veel last hebben van de schulden van hun ouders, denk bijvoorbeeld aan sociale problemen of problemen op school.

48 Keyring Support Networks: [Link](#)

49 Nautus: [Link](#)

50 Caritas, HaushaltsOrganisationsTraining (HOT): [Link](#)

51 CPAS, Aide à Domicile: [Link](#)

52 Gemeente Maastricht, Financiële Risico's "Klarna-Generatie" en Plek Thema Nieuwe Armoedebeleid. [Link](#)

4.8 Ongelijke kansen door laaggeletterdheid:

Volgens een onderzoek van 2018, zijn ongeveer 17.000 Maastrichtenaren laaggeletterd. Dat is 14% van de volwassen bevolking⁵³. Door de schaamte die daarbij komt kijken, houden veel inwoners die kampen met laaggeletterdheid dit voor zichzelf. Hierdoor hebben veel sociale dienstverleners weinig ervaring met het onderwerp.

- Volt wil dat de gemeente **in gesprek gaat met schoolbesturen van Vista, Zuyd en UM om het onderwerp laaggeletterdheid in het curriculum van relevante opleidingen te krijgen**. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de opleiding sociaal werk, de PABO, maar ook brede academische onderzoeksopleidingen op de UM-faculteit van sociale wetenschappen (FASoS).
- In onze gemeente worden al veel initiatieven opgezet om laaggeletterden te helpen. Het Centre Ceramique en het Vista College hebben dergelijke projecten. Volt wil dat de gemeente dergelijke projecten stimuleert en de schaal ervan vergroot.
- De bovengenoemde **Mestreechse Woenkamers moeten een belangrijke ontmoetingsplek worden** voor inwoners die aldaar kunnen worden doorverwezen naar een cursus voor laaggeletterden.
- De gemeente moet ook meer faciliteren bij het **tegengaan van digitale laaggeletterdheid**.

4.9 Zorg voor een integrale zorglijst:

Zo'n 1200 Maastrichtenaren staan op de wachtlijst voor huishoudelijke hulp. Met de vergrijzing en de tekorten in de zorg in het achterhoofd zal die wachtlijst niet snel afnemen. De Gemeente Best heeft hun wachtlijst met **bijna 70% kunnen inkorten door alle thuiszorgaanbieders op één integrale en interactieve lijst te zetten**⁵⁴. Volt wil dat de gemeente Maastricht dit succesvolle voorbeeld volgt door te kiezen voor een soortgelijke aanpak.

⁵³ Koraal (2018) Gemeente Maastricht past brieven aan voor mensen met lees- en leerproblemen. [Link](#)

⁵⁴ Zorg Inzicht (2025). Pilot Gemeente Best. [Link](#)

HOOFDSTUK 5

A woman with dark hair tied back, wearing a beige coat and a matching scarf, is smiling down at a baby in a black stroller. She is holding the baby's hands. The baby is wearing a colorful striped sweater. The scene is set in a park with many fallen yellow leaves on the ground and trees in the background. A brick building is visible in the distance.

EEN JONG MAASTRICHT

In bijna heel Europa zet de vergrijzing door. **In Maastricht vergrijst de bevolking zelfs sneller dan het landelijk gemiddelde:** inmiddels is meer dan één op de vijf Maastrichtenaren ouder dan 65 jaar⁵⁵. Op de bevolkingskaarten kleurt onze gemeente vaak groen, maar dat is *schijnvergroening*: het aandeel jongeren groeit vooral dankzij studenten die vaak tijdelijk in de stad verblijven⁵⁶.

De vergrijzing heeft grote gevolgen voor onze regio. In Zuid-Limburg sluiten basisscholen, fuseren middelbare scholen en kampen organisaties met groeiende personeelstekorten. **Ook voor ouderen is dit een probleem:** door het tekort aan jong zorgpersoneel krijgen steeds minder mensen de zorg die ze nodig hebben.

Maastricht staat daarmee voor een existentiële uitdaging: **hoe blijft de stad aantrekkelijk voor jonge mensen en gezinnen?** Hoe zorgen we ervoor dat talent na de studie blijft, en hoe verbinden we het onderwijs beter met de arbeidsmarkt?

Volt wil een **nieuwe onderwijspolitiek** waarin samenwerking en kansengelijkheid centraal staan: met taalcursussen voor nieuwkomers, sociale jeugdzorg, toegankelijke scholen en passend Euregionaal onderwijs.

We houden Maastricht alleen aantrekkelijk als we de balans bewaken tussen levendigheid en leefbaarheid. Volt streeft naar een bruisende, leefbare stad voor jonge Maastrichtenaren. **In dit hoofdstuk leggen we ons *Plan veur de Nuie Mestreechteneer* uit.**

5.1 Haw de sjaol in Wes-Mestreech!

Volt vindt dat goed onderwijs bereikbaar moet zijn voor alle Maastrichtenaren. Daarom zijn we teleurgesteld in het besluit van het gemeentebestuur om al het praktijkgericht onderwijs te concentreren in één grote scholengemeenschap in Oost-Maastricht. Hiermee verliest het westen van de stad toegankelijk praktijkonderwijs en wordt er volledig ingezet op grootschaligheid. En dat terwijl juist kleinschaligheid volgens het ARVO-advies⁵⁷ essentieel is voor gelijke kansen en goed maatwerk. Volt sluit zich aan bij dat principe: **géén leerfabriek, maar gespreide schoolgemeenschappen.**

- Volt pleit voor een **toekomstbestendige VMBO-campus in West-Maastricht, die kwaliteit, bereikbaarheid en kansengelijkheid garandeert voor jongeren.**
- Op dit moment lijkt de gemeente tegen haar financiële limieten aan te lopen binnen het zogenoemde Integraal Huisvestingsplan 2025–2040: het budget dat bestemd is voor schoolgemeenschappen. Volt wil daarom een **uitvoerig onderzoek laten uitvoeren dat verschillende onderwijsscenario's op tafel legt** en uitwijst welke gelden incidenteel of structureel ingezet moeten worden om deze scenario's te faciliteren.
- Mochten duurdere scenario's onhaalbaar zijn, dan vindt Volt dat de gemeente tenminste het scenario moet ondersteunen **waarbij de bestaande praktijklocatie van Terra Nigra in West-**

⁵⁵ Alle cijfers (2025) [Link](#)

⁵⁶ Alle cijfers (2025) [Link](#)

⁵⁷ Stichting LVO, rapport Commissie ARVO 2040. [Link](#)

Maastricht wordt behouden en versterkt. Die locatie kan dan uitgroeien tot een volwaardig onderwijscentrum binnen een stadsbrede scholengemeenschap, zodat er ook aan de westkant ruimte blijft voor praktijkonderwijs. Op deze manier blijft er een mogelijkheid bestaan om in de toekomst deze scholengemeenschap verder uit te breiden wanneer de vraag hiervoor zou groeien.

5.2 Nederlands leren? Dat moet gratis kunnen!

Wat Volt betreft is het onverklaarbaar dat onze stad en regio kampen met een historisch arbeidstekort, maar ook de laagste *stayrate* (blijfpercentage) van afgestudeerden heeft. Maar 11,6% van hen blijft in Maastricht⁵⁸. Ter vergelijking: in de regio Eindhoven is dat 48,9%. Hoewel Eindhoven met Brainport natuurlijk te maken heeft met een unieke economische situatie, doet die gemeente ook heel veel om internationale studenten in Eindhoven te houden. Zo kan je in Eindhoven als student gratis Nederlands leren op ieder niveau. Dat moet ook kunnen in Maastricht. **Het leren van de Nederlandse taal is hét cement om talentvolle jonge mensen in onze regio te houden.** Volt wil daarom dat de gemeente Maastricht met de Universiteit aan tafel gaat om samen flink te gaan investeren in het UM Talencentrum.

- Op dit moment krijg je als student maar één cursuspakket gratis geleverd en kost het je ruim 1000 euro⁵⁹ om in het alledaagse leven goed Nederlands te kunnen spreken⁶⁰. **Volt wil dat de gemeente de helft van deze 1000 euro aan cursuskosten dekt en van UM eist dat zij de andere helft dekt.** Dat zal neerkomen op een jaarlijkse investering van de gemeente van 0,3 tot 0,5 miljoen euro⁶¹. Zo kunnen we, net als in Eindhoven en Enschede, **Nederlandse taalcursussen gratis gaan aanbieden** aan internationale studenten in het Engels en Duits.
- Volt vindt het onuitlegbaar dat studiepunten die door het Talencentrum uitgedeeld worden voor Nederlandse taalcursussen in veel gevallen niet erkend worden. De gemeente zal **eventuele druk op de universiteit moeten uitoefenen om de erkenning van deze studiepunten mogelijk te maken.**
- Waar mogelijk willen we de kosten van Frans en Duits taalonderwijs ook zo veel mogelijk gaan dekken voor studenten. Zo hopen we dat de taalbarrière voor toekomstige grenswerkers verdwijnt.
- Buitenlandse studenten, jonge asielzoekers en andere nieuwkomers die Nederlands leren, **kunnen we voor de arbeidsmarkt in Maastricht en de regio behouden.** Zo helpen zij mee om vergrijzing en bevolkingskrimp tegen te gaan.

5.3 Maak Limbörgs liere aontrèkkelek:

Veel inwoners willen graag het Maastrichts-Limbürgs leren, maar krijgen hier amper de kans voor. Wanneer ze het proberen, worden ze vaak niet serieus genomen. Om onze unieke Europese streektaal te bewaren voor de toekomstige generaties, wil Volt dat het leren van het (Maastrichts-)Limbürgs veel aantrekkelijker wordt gemaakt:

⁵⁸ Nuffic (2025).

⁵⁹ Dit kan "ruim 1000 euro" worden. Het kost €600 voor Duitstaligen, €1200 voor Engelstaligen om B1 te bereiken. Tot A1 is gratis. Daarna moet je A2min, A2, B1min en B1 doen, voor €300 per module. Voor Duitsers is tot A2 gratis, dus alleen B1min en B1 zijn nodig.

⁶⁰ Het gaat hier om het zogenoemde B1-niveau - een EU-referentiekader dat vaststelt dat B1 genoeg is om te kunnen functioneren in onze samenleving. [Link](#)

- De gemeente zal, in samenwerking met Veldeke en Hoes veur 't Limbörgs, **toegankelijke en betaalbare cursussen Limburgs moeten gaan aanbieden in de stad**. Hierbij heeft de gemeente de verantwoordelijkheid om een deel van de kosten op zich te nemen. Waar mogelijk kan hier worden samengewerkt met de Provincie Limburg en gebruik gemaakt worden van Europese gelden.
- **Cursussen moeten in ieder geval aangeboden kunnen worden voor beginners, maar ook voor passieve sprekers**. Juist bij de jonge generatie Maastrichtenaren zien we veel mensen die de taal passief machtig zijn, maar nog niet de durf hebben dit naar buiten toe te spreken. Ook voor hen zou een opfriscursus mogelijk moeten zijn.
- Veel Limburgse kennis gaat verloren bij de kinderopvang. **Volt vindt het belangrijk dat ook de allerkleinste Maastrichtenaren in aanraking komen met onze streektaal**, zodat ze een sterke band houden met onze stad. Onderzoek heeft aangetoond dat een meertalige kinderopvang enorme voordelen heeft voor het ontwikkelend concentratievermogen, werkgeheugen en taalgevoeligheid van een opgroeiend kind⁶².
- Waar mogelijk wil Volt dat de gemeente investeert in **meer digitale mogelijkheden voor de taal** - ook voor gebruik in het onderwijs.
- Volt is een voorstander om ook **op scholen actief aandacht te besteden aan onze Limburgse taal en de geschiedenis van onze Europese grensregio**. Te vaak gaan de schoolboeken alleen over het nationaal geschiedeniscanon (zie ook: 8.4 *Een inclusief Maastricht is een trots Maastricht*).

5.4 Één Zuid-Limburgs onderwijsnetwerk voor de toekomst:

Zuid-Limburg deelt dezelfde uitdagingen en kansen voor de toekomst. We lopen het risico een Nederlandse uithoek te blijven, maar zijn in potentie het kloppend hart van Europa. **Om te investeren in dat Europees hart heeft Zuid-Limburg één centraal onderwijsnetwerk nodig.**

- De gemeente moet **een sterkere samenwerkingscultuur ontwikkelen met de Zuid-Limburgse onderwijsinstellingen**. Maastricht kan daarbij de spil worden van het regionale onderwijslandschap. Volt wil dat de gemeente het hoger en lager onderwijs nauwer verbindt met partners als jeugdzorg, bibliotheken, sport- en cultuurinstellingen, kinderopvang en initiatieven als *Gezonde Basisscholen van de Toekomst*. Zo ontstaat een samenhangend netwerk dat zich inzet voor de toekomst van jonge Maastrichtenaren.
- Er moet een **Wethouder Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW)** komen, naar het Haags model. Op die manier zorgen we ervoor dat de cultuursector, de investeringen in ons onderwijs en onze regionale economische visie dieper met elkaar verankerd worden.
- Volt wil dat de gelijksoortige wethouders uit Parkstad en Sittard-Geleen ieder kwartaal samen komen met de Maastrichtse OCW-Wethouder om, in samenwerking met Vista, Zuyd, UM en Brightlands, de korte- en lange-termijndoelen van het Zuid-Limburgs Onderwijsnetwerk vast te stellen en te evalueren.
- Volt wil, in navolging van het Maastrichtse initiatief Student&Stad, een jaarlijks congres organiseren in het stadhuis waarbij alle OCW-Wethouders uit de Euregio Maas-Rijn, vertegenwoordigers van

61 Op basis van cijfers van Maastricht University (2024–2025) telt de stad 23.324 studenten, waarvan circa 14.200 uit het buitenland. Jaarlijks volgen ongeveer 1.200 studenten een Nederlandse taalcursus. De kosten bedragen gemiddeld €300 per cursus, waarvan de helft (€150) door de gemeente wordt betaald. Omdat niet-Duitstalige studenten vier cursussen nodig hebben om van A1 naar B1 te komen en Duitstaligen meestal twee, komt de gemeentelijke bijdrage uit op ongeveer €510.000 per jaar. Door het traject te verkorten (zoals in Groningen, waar drie modules volstaan) en Duitstaligen slechts één module te laten volgen, kan dit bedrag dalen tot circa €330.000 per jaar. Lagere administratiekosten, vergelijkbaar met Enschede (€25) of Groningen (€50), kunnen de gemeentelijke bijdrage bovendien met nog eens 8 à 17% verlagen.

62 Hoes veur 't Limbörgs (2025). Voorschools educatie. [Link](#)

Brightlands en daarbij horende Euregionale kennisinstellingen en bedrijven samen komen. Dit **jaarlijkse Smart Meuse-Rhine evenement** zal een eerste stap zijn naar een nauw, persoonlijk en vertrouwelijk Euregionaal netwerk dat, op lange termijn, een serieuze Europese vuist kan vormen in de kenniseconomie van de 21ste eeuw (*lees ook: een Innovatief Maastricht*).

- De al bestaande **Talent Retail Academy van UM, Zuyd, Fontys, Vista en Zuid-Limburgs MKB moet een nauwere samenwerking nastreven** en - waar nodig - beter worden gefaciliteerd door de gemeente. Dat kan volgens Volt in de eerste plaats gebeuren door vaker bij elkaar te komen. Zo zal de Lokale Educatieve Agenda minimaal halfjaarlijks moeten worden afgestemd, in plaats van het huidige jaarlijkse ritme. Het Overeenstemming Gericht Overleg vindt jaarlijks in plaats van het huidige vierjaarlijkse ritme plaats..
- De onlangs opgerichte **werkgroep Gemeenteraad-Universiteitsraad moet worden uitgebreid naar Zuyd en Vista**, zodat het een volwaardige vertegenwoordiging wordt van jong en politiek Maastricht.

5.5 Euregionaal talent voor de toekomst:

Maastricht moet dé plek worden waar jong talent zich ontwikkelt, grenzen overstijgt en meebouwt aan de toekomst van Zuid-Limburg. Volt wil dat de gemeente nauwer samenwerkt met onderwijsinstellingen en werkgevers om jongeren, starters en grenswerkers beter te begeleiden richting werk, opleiding en bijscholing: binnen én buiten Nederland. Hierbij willen we gebruikmaken van bestaande succesvolle initiatieven zoals *Welcome to Maastricht Region*⁶³.

- Volt wil dat de gemeente **meer investeert in Euregionale bijscholing**, via grensoverstijgende opleidingen, bijscholingstrajecten en taalonderwijs in het Nederlands, Frans en Duits. Zo vergroten we de kansen van Limburgers en andere Europeanen op onze gedeelde Euregionale arbeidsmarkt. Volt zal zich, net als bij Nederlandse taalcursussen (*zie ook: 5.2 Nederlands leren? Dat moet gratis kunnen!*), ook hier inzetten voor de erkenning van studiepunten van de taalcursussen Frans en Duits door de universiteit.
- In samenwerking met de onderwijsinstellingen in onze regio (zoals UM, Zuyd, Vista, de Alliance Française en de Sprachwerk Aachen) willen we investeren in **taalcursussen Nederlands, Frans en Duits die, waar mogelijk, kosteloos worden voor Maastrichtenaren met een kleine beurs**.
- Daarbij zal de gemeente ook moeten kijken naar de mogelijkheid om meer **grensregio-gerelateerde programma's** te ontwikkelen samen met UM, Zuyd en Vista. Bestaande Europese en Euregionale subsidieprogramma's, zoals Interreg, zullen veel meer dan nu moeten worden ingezet om in samenwerking met de gemeente de onderwijsinstellingen in de Euregio te versterken.
- Sommige UM-programma's, zoals Europese Studies en Europees Recht, zijn in potentie al programma's die goed aansluiten bij de behoeftes van onze grensregio, maar focussen nu vrijwel alleen op Europa in de breedste zin en amper op de Euregio Maas-Rijn. **Nieuwe grensoverstijgende initiatieven, zoals de mogelijkheid tot tri-nationaal onderwijs in de Euregio (één studie volgen op vijf Euregionale universiteiten), moeten zo veel mogelijk ondersteund worden door de overheid.**

⁶³ Welcome to the Maastricht Region: [Link](#)

- We willen dat de gemeente in gesprek gaat met UM om ervoor te zorgen dat de gemeente een veel actievere rol gaat spelen in de introductieweken op de faculteiten. **De gemeente en relevante partners zullen in deze introductieweken meer ruimte moeten krijgen om de studenten bij de hand te nemen in hun nieuwe stad.** Denk hierbij aan een een “Safe in the City”-college waarbij nieuwe studenten, ongeacht hun nationaliteit, leren hoe je veilig door de stad beweegt (*zie ook: 1.3 De voetganger is koning, de fietser is prins*), maar ook een presentatie over de lange-termijnvoordelen van het leren van Nederlands, of een reeks aan colleges die studenten wijzen op de werkgelegenheid in de Euregio Maas-Rijn die relevant is voor hun opleiding. Zo zorgen we ervoor dat meer eerstejaarsstudenten al vanaf het begin gaan nadenken over een eventuele toekomst in de regio.
- Volt wil, ter ere van de Maastrichts-Luikse uitvinder J.P. Minckelers, het **Minckelers-traineeship opzetten, waarbij Zuyd- en UM alumni een half jaar werken in een Zuid-Limburgse sector en een half jaar bij de gemeente.** Zo leren zij de regio van binnenuit kennen en brengen ze frisse ideeën binnen in overheid en bedrijfsleven. De gemeente financiert en begeleidt de eerste vijf deelnemers, met als doel om structureel meer jonge professionals aan de regio te binden. Volt wil dat dit traineeship uitgroeit tot een vast programma waarin jaarlijks tientallen afgestudeerden meedoen: de nieuwe generatie van een toekomstgericht, Europees Zuid-Limburg.

5.6 Het Plan veur de Nuie Mestrechteneer:

Maastricht kampt met een tekort aan jonge Maastrichtenaren die willen blijven. Volt wil daarom dat er een duidelijk integraal visiedocument wordt opgesteld waarin wordt uitgestippeld **hoe we de stad aantrekkelijker maken voor kinderen, jongeren en jonge (potentiële) gezinnen**: een integraal *Plan veur de Nuie Mestrechteneer*.

- Volt wil dat bij nieuw beleid altijd integraal wordt gekeken wat voor impact keuzes kunnen hebben op de belangen van de *Nuie Mestrechteneer*.
- Beleid wordt voortaan getoetst op de effecten voor jonge gezinnen, jonge Maastrichtenaren en kinderen. Gaat een maatregel hun leven verbeteren, blijft het neutraal of verslechtert het? Dat kan gaan over de levendigheid in de stad – bijvoorbeeld het behoud van culturele vrijplaatsen zoals Landbouwbelang – maar ook over veiligheid in wijken, zoals betere schoolroutes, of over zorg, zoals passende jeugdzorg (*zie ook: 4.3 Zuid-Limburgs sociaal beleid - binnen en buiten het onderwijs*).

HOOFDSTUK 6

EEN CULTUURVERBINDEND
MAASTRICHT

Maastricht heeft veel meer verbindingen nodig: tussen inwoners én naar de rest van de regio toe. **De verbindingen tussen Maastrichtenaren is nodig** om de grote segregatie in onze stad te overbruggen en om het relatief hoog aantal eenzame inwoners in onze stad omlaag te brengen⁶⁴. Die verbindende kracht gaat verder dan gezelligheid. Wie elkaar leert kennen op sportvelden, in buurthuizen en tijdens cultuurevenementen, legt de fundamenten voor een weerbare lokale samenleving.

Cultuur, kunst, sport en recreatie vormen het fundament van een solidair en democratisch Maastricht. De vraagstukken die in het sociaal domein en in de maatschappelijke uitdagingen van onze stad zijn geworteld, moeten daarom veel meer worden verweven met de energie die in onze cultuur- en sportsector ligt. Maastricht noemt zichzelf de tweede cultuurstad van Nederland⁶⁵. In werkelijkheid geven we minder geld uit aan cultuur dan Heerlen en zijn er zeven cultuursteden in Nederland die meer doen voor de sector⁶⁶.

Om als grensstad succesvol te zijn moet Maastricht verbindingen leggen met Zuid-Limburg en de Euregio Maas-Rijn. Cultuur, kunst en sport zijn bij uitstek de informele, menselijke verbindingen die in onze grensregio tegenwoordig vaak ontbreken. **Volt wil daarom een nieuwe Euregionale aanpak voor onze cultuursector**, waarbij het verbinden van onze Europese regio een cruciaal onderdeel wordt van de Maastrichtse cultuurvisie.

Om een Euregionale aanpak te realiseren moet **onze stad fors gaan investeren in cultuur en sport**. Als sterkste toeristische stadsmark van Nederland⁶⁷ kan Maastricht zich dat permitteren. De opbrengsten van toerisme kunnen veel beter worden ingezet, namelijk in onze sport- en cultuursector.

6.1 Een duidelijke visie voor Cultuurstad Maastricht:

Maastricht stikt van de visies en ambities. In die visies ontbreekt het echter aan scherpe keuzes. Zo blijft het in de cultuurvisie onduidelijk wat voor cultuurstad we willen zijn, buiten een cultuurstad voor iedereen. Wat Volt betreft is de keuze duidelijk: **onze sport- en cultuurvisie moet zich richten op verbinden**.

- In de eerste plaats zullen cultuur en sport de verbinding moeten leggen tussen inwoners en groepen die te weinig met elkaar in contact komen. **Cultuur en sport vormen hét cement om segregatie tussen arm en rijk tegen te gaan, de afstanden tussen wijken te vernauwen en de kloven tussen bevolkingsgroepen te overbruggen.** Er zijn al veel kunst- en cultuurinitiatieven die zich hiervoor inzetten. Denk aan de Buurtopera, de verschillende zangkoren in onze stad, de dansgezelschappen, de fanfares, het Buurttheater, het Studenten Theatergezelschap en Tuna de Maastricht. Ook in de sport worden die essentiële ontmoetingsplekken gecreëerd, zoals bij onze sportverenigingen en in grote sportevenementen als Zweit veur Leid en Maastrichts Mooiste. Het is

⁶⁴ GGD Zuid-Limburg, Eenzaamheid bij Volwassenen (2025). [Link](#)

⁶⁵ Holland.com, Ontdek Maastricht. [Link](#)

⁶⁶ De Limburger (2024), Waarom Maastricht zichzelf toch promoot als tweede cultuurstad van het land. [Link](#)

⁶⁷ De Nieuwe Ster, Maastricht officieel het sterkste stadsmark van Nederland (2025). [Link](#)

belangrijk dat de gemeente dergelijke initiatieven blijft faciliteren en ook kritisch meedenkt: hoe zorgen we ervoor dat we nog meer mensen uit de verschillende wijken bereiken? Hoe laten we bevolkingsgroepen en generaties elkaar ontmoeten die elkaar anders nooit leren kennen?

- Volt wil hiermee de dreigende “Nutella-economie” (winkels en horeca die weinig tot niets toevoegen voor lokale inwoners en volledig gericht zijn op snelle toerisme-bezoekjes) tegengaan. In plaats daarvan willen we **gezonde en toegankelijke alternatieven stimuleren die ontmoeting, creativiteit en welzijn versterken.**
- Volt wil dat de gemeente meer financiële ruimte biedt aan instellingen om Euregionale partners en doelgroepen bij hun initiatieven te betrekken. Belangrijke instituten (zoals Marres, de Nederlandse Dansdagen, Oxygen, Toneelgroep Maastricht, Bonnefanten, PhilZuid en Muziekgieterij) zetten onze stad al behoorlijk op de kaart in Europa, maar kunnen een nog grotere rol spelen in het versterken van Euregionale verbinding en integratie. De beide Limburen, Aken en Luik zijn belangrijke potentiële uitvalsbasisen voor onze stad en haar cultuuraanbod. Bovendien zorgen dergelijke samenwerkingen ervoor dat Maastricht zich als Europese stad écht kan onderscheiden van andere cultuursteden in Nederland, zoals Eindhoven en Amsterdam.

6.2 Meer geld naar kunst, cultuur en sport:

Maastricht noemt zichzelf de tweede cultuurstad van Nederland⁶⁸ en is ‘s lands sterkste stadsmerk voor bezoekers⁶⁹. Hierdoor kan de gemeente haar cultuur- en sportbegroting opzetten vanuit twee uitgangspunten. Ten eerste heeft onze cultuursector de potentie om een belangrijke rol te spelen in integrale uitdagingen van de stad (zoals ongelijkheid, armoede, onderwijs en burgerparticipatie). Ten tweede zijn bezoekers dusdanig enthousiast over deze stad, dat ze er veel voor over hebben om hier naar toe te komen. Uitgaande vanuit deze twee uitgangspunten, stelt Volt het volgende:

- *Een brutaal mensch heeft de halve wereld.* Daarom zetten wij een grote ambitie als stip op de horizon. Op dit moment kost de sport- en cultuursector de gemeente jaarlijks 44 miljoen euro⁷⁰. **Wat Volt betreft wordt deze sport- en cultuurbegroting op termijn verdubbeld.** Een deel daarvan kan integraal worden ingezet in het aanpakken van sociale en maatschappelijke vraagstukken.
- Op dit moment haalt de gemeente Maastricht jaarlijks 7 miljoen euro aan toeristenbelasting binnen. Dat is te weinig voor het sterkste stadsmerk van Nederland. Voor een stad waar zoveel vraag naar is, willen we de toeristenbelasting verdubbelen. **Met 7 miljoen euro extra aan toeristeninkomsten kunnen we de sport- en cultuurbegroting al direct laten toenemen met 10,5%**⁷¹. Als de jaarlijkse baten uit de sector worden meegerekend, kan die 7 miljoen zelfs oplopen tot een verhoging van 15,9%. Dat is al een goede eerste stap.
- Bovendien **trekken we met een robuuste cultuursector ander soort toeristen aan:** in plaats van dagshoppers, trekken we duurzame cultuurtoeristen aan, die langer in hotels blijven, meer geld uitgeven aan plaatselijke horeca en meer initiatieven en ondernemingen in de stad ondersteunen (*lees ook: een Innovatief Maastricht*). Volt ziet toerisme als belangrijke kracht voor Maastricht, maar wil dat het de stad versterkt in plaats van overbelast. We streven naar een toerismesector die

⁶⁸ Holland.com, Ontdek Maastricht. [Link](#)

⁶⁹ De Nieuwe Ster, Maastricht officieel het sterkste stadsmerk van Nederland. [Link](#)

⁷⁰ In 2025 waren de lasten 54,8 miljoen euro en de baten 10,9 miljoen euro.

⁷¹ De 10,5% gaat uit van de cultuur- en sportbegroting zonder de baten (7 miljoen euro op 54,8 miljoen euro), de 15,9% gaat uit van de baten uit 2025 (7 miljoen op 44 miljoen). De verwachting is dat in 2026 de gemeente een structurele verhoging van €3 miljoen euro zal toezeggen. Dit voornemen van de gemeente, in combinatie met ons plan, kan dan zelfs zorgen voor een verhoging van 14,5%.

duurzaam ten goede komt aan lokale ondernemers en bijdraagt aan een leefbare stad voor iedereen.

- Door de sport- en cultuurbegroting fors te laten toenemen, **creëren we meer vastigheid en voorspelbaarheid voor cultuurpartners**. Nu durven zij vaak niet de nodige lange-termijn investeringen te doen, aangezien ze niet weten of ze op blijvende financiële steun kunnen rekenen.
- Daarnaast zorgt de nieuwe financiële ruimte die ontstaat in de cultuurbegroting voor aanzienlijk **meer mogelijkheden voor cultuurmakers en sportinitiatieven om van onderaf met nieuwe ideeën te komen**. Veel jonge cultuurmakers klagen nu dat er te weinig financiële ruimte over blijft en een groot deel van de begroting al bij het vaststellen is weggegeven aan al bestaande cultuur- en sportpartners. We willen daarom inzetten op een budgettaire scheiding tussen belangrijke vaste partners en ruimte voor nieuwe initiatieven.

6.3 Cultuur en sport als fundament voor een solidair Maastricht:

Zonder cultuur en sport zijn er geen toegankelijke ontmoetingsplekken in onze stad. En zonder ontmoetingsplekken, geen solidaire samenleving en gezonde democratie. **Volt wil daarom dat bestaande en nieuwe sport- en cultuurprojecten in Maastricht zich inzetten om groepen met elkaar te verbinden en belangrijke maatschappelijke thema's bespreekbaar maken.**

- De forse verhoging van de **cultuur- en sportbegroting in Maastricht kan deels ingezet worden voor integrale uitdagingen in de stad, door deze te verweven met andere doeleinden** van onze gemeente, zoals jeugdzorg, verbindende cultuur-evenementen in de jeugdzorg, cultuur- en sportactiviteiten die in de volksgezondheid kunnen gebruikt, culturele en sportieve samenwerking met schoolgemeenschappen en cultuur- en sportinitiatieven bij jongeren als preventieve aanpak van jeugdcriminaliteit⁷².
- Volt wil in Maastricht een sociale stadspas introduceren: *'t Peske* (zie ook: 4.2 *'t Peske maakt het Maastrichts systeem toegankelijker*). Deze **voor de kleine beurs bedoelde pas moet ook als cultuur- en sportpas fungeren**, waarbij Maastrichtenaren met korting toegang krijgen tot culturele instellingen en sportverenigingen.
- De zwemvaardigheid neemt bij kinderen af⁷³. **Volt wil dat elk kind in Maastricht zwemonderwijs kan volgen**, zonder beperkende financiële drempels voor ouders. De gemeente dient hierin een faciliterende rol te vervullen en moet met de provincie, de basisscholen en de sportverenigingen in gesprek gaan om te kijken hoe dit financieel gerealiseerd kan worden.

6.4 MVV als hét Mestreechs Buurthoes:

Volt ziet in MVV de kans om hét ontmoetingspunt te worden van de diverse en inclusieve stad die Maastricht is. **Daarom steunen we de plannen om onze voetbalclub een nieuw thuis te bieden** - via een grondige verbouwing van het Geusseltstadion of de bouw van een nieuw stadion. Beide opties verdienen een serieuze afweging met duidelijke maatschappelijke meerwaarde. Tegelijkertijd

⁷² Programmabegroting Maastricht 2025 (2025). [Link](#)

⁷³ NOS (2023). Aantal kinderen zonder zwemdiploma neemt nog steeds toe. [Link](#)

benadrukt Volt dat het stadion moet uitgroeien tot een maatschappelijk hart van de stad: een plek waar voetbal samenkomt met cultuur, onderwijs, zorg en werk. De gemeente kan dit mogelijk maken door garant te staan voor de lening die MVV aangaat voor het nieuwe stadion of de verbouwing van de Geusselt. Daarbij zal de gemeente een duidelijke visie moeten presenteren waarbij MVV en het stadion de publieke functie van de voetbalclub vergroot. MVV kan daarbij leren van voorbeelden als PSV, Standard Liège en Roda JC, waar sport en samenleving structureel hand in hand gaan.

6.5 Red Landbouwbelang:

Volt is voorstander van het voortzetten van de culturele en sociale initiatieven van de gemeenschap van Landbouwbelang (LBB). Bewoning voor die gemeenschap is essentieel om deze culturele vrijhavens te kunnen behouden.

- Nu de plannen voor bebouwing op het huidige LBB-complex definitief zijn, zal Maastricht zich moeten inzetten om de LBB-initiatieven een nieuwe plek te geven. De initiatieven van LBB zijn moeilijk los van elkaar te huisvesten, omdat ze onderdeel van een ecosysteem zijn. Iedere kans om een zo groot mogelijk deel van **dit ecosysteem op te vangen op één locatie moet met beide handen aangegrepen worden**. De LBB-gemeenschap dient hierbij proactief betrokken te worden.
- Wat Volt betreft wordt er een **structureel bedrag voor het dekken van de huur en de isolatie opgenomen** in de begroting om de vrijhavens van onze stad te waarborgen. De gemeente zal het belang van een autonome LBB-gemeenschap moeten erkennen en waarborgen: juist op de rafelranden van ons cultuuraanbod dreigt Maastricht in slaap te vallen. De doorstroom van Kunstacademie-studenten naar de culturele vrijhavens en de onbeschrijflijke waarde die LBB het nachtleven biedt zijn daar voorbeelden van.

6.6 Een nieuw nachtleven voor Maastricht:

In Maastricht zijn er al jaren nachtvergunningen onbenut die niet door ondernemers worden opgepakt. Iedereen wil een bruisend nachtleven, maar weinig ondernemers zien het zitten om na twee uur 's nachts open te blijven. Volt ziet toch een kans voor de gemeente om het aantrekkelijker te maken voor ondernemers om deze onbenutte vergunningen te gaan gebruiken.

- **De gemeente kan de bestaande nachtkroegen op de Markt ondersteunen en ze koppelen aan partners die nieuw publiek trekken**. Denk aan een technonacht met de Muziekgieterij, een jazznacht met JekerJazz, een theater- of comedienacht met lokale gezelschappen of een "Uitkom"-nacht met UM en Zuyd aan het einde van het academisch jaar. Zo helpen we de nacht diverser, inclusiever en dynamischer maken - en wie weet maken we haar dan op termijn ook aantrekkelijker voor nieuwe ondernemers.
- Daarnaast dient de veiligheid tijdens de nacht verbeterd te worden. Vooral voor vrouwen is de Maastrichtse nacht niet altijd even gezellig. Volt wil (horeca)**personeel en ondernemers actief**

meenemen in het creëren van een veiligere cultuur voor vrouwen. Dit doen we door het faciliteren van active bystander trainingen voor o.a. horeca personeel en het organiseren van educatie- en voorlichtingsbijeenkomsten met experts. De ervaren veiligheid moet jaarlijks worden gemeten door middel van enquêtes, interviews en focusgroepen bestaande uit zowel uitgaanspubliek als (horeca)personeel en ondernemers, en andere betrokkenen. De aanpak voor het creëren van een veilige nacht wordt jaarlijks op basis van deze onderzoeksresultaten aangescherpt.

- Volt wil dat de gemeente samen met de politie onderzoekt of **sommige nachtdiensten van agenten flexibeler kunnen worden ingedeeld**, zodat er met name voldoende toezicht is rond het uitgaanstijdstip van 4:00–5:00 uur. Vaak is dat het moment dat veel agenten van dienst wisselen.

6.7 Breng de broedplaats naar het buurthuis!

Volt wil dat de gemeente leert van het verleden. Enerzijds hebben we onze publieke ruimtes uit handen laten glippen door doorgeslagen neoliberalisme. Anderzijds moeten we ook erkennen dat een te dominante rol van de overheid ook niet altijd voor het gewenste resultaat zorgt. In plaats daarvan wil Volt dat publieke ruimten organisch groeien tot dynamische plekken van ontmoeting en verbinding, waar bewoners zelf invulling geven aan wat leeft in hun wijk.

- Volt wil dat **bibliotheken, buurthuizen en andere gemeentelijke gebouwen uitgroeien tot culturele broedplaatsen** waar cultuur, sport en ondernemerschap samenkomen. Initiatieven zoals die van Cultuurmakers Maastricht zijn daar een goed voorbeeld van⁷⁴.
- **Buurthuizen en bibliotheken blijven eigendom van de stad** en van bestaande organisaties, maar worden deels vrijgesteld voor lokale makers, verenigingen en ondernemers. Zo ontstaan betaalbare werkplekken, oefenruimtes, expositielocaties en horeca die levendigheid in wijken stimuleren. (Zie ook ons volgende hoofdstuk: *een Innovatief Maastricht*).
- De gemeente neemt een actieve rol in het bewaken van het uitgangspunt voor publieke ruimtes: **deze moeten altijd bijdragen aan verbinding in de wijk, de stad en de regio.**
- De bibliotheek speelt een centrale rol in onze samenleving⁷⁵. **Bibliotheken moeten daarom voldoende financiële hulp** krijgen om integrale vraagstukken in het onderwijs, de zorg en de cultuursector te kunnen faciliteren. Ook hier kan geleerd worden van huidige initiatieven, zoals *Cultuurmakers Maastricht*⁷⁶.

6.8 Cultuur in de Euregio - cultuur als regionaal cement:

Zuid-Limburg en de Euregio Maas-Rijn bestaan nog te veel uit losse eilandjes. **Culturele samenwerking kan het noodzakelijke cement vormen om de Euregio Maas-Rijn dichter bij elkaar te brengen.** Volt heeft daarom een reeks plannen om een nieuw hoofdstuk open te slaan in de culturele samenwerking van de Euregio Maas-Rijn.

⁷⁴ Cultuurmakers Maastricht (2025). [Link](#)

⁷⁵ Bibliothekenennetwerk (2025). De Maatschappelijke Waarde en Effecten van Bibliotheken. [Link](#)

⁷⁶ Cultuurmakers Maastricht (2025). [Link](#)

- Volt wil **cultuursubsidies verbinden met Euregionale samenwerking**. Dat kan al door musea te verbinden aan jaarlijks terugkerende grensoverstijgende schooluitjes, door cultuurpartners samen te brengen in interculturele en meertalige festivals, door educatieve programma's voor jong en oud te faciliteren en door bewonersinitiatieven van woonwijken die ontmoetingen bevorderen te stimuleren.
- Om culturele instellingen bereikbaar te maken voor alle kinderen in Maastricht, wil Volt de mogelijkheden onderzoeken om **een culturbus voor scholieren te realiseren**, die schoolgemeenschappen in Maastricht verbindt met musea en andere culturele ontmoetingsplekken in Zuid-Limburg en de Euregio.
- De **gemeente moet de Euregionale Museumkaart nieuw leven inblazen**. De afgesloten pilot tussen Parkstad en Aken en de lopende pilot tussen Venlo en haar grensregio⁷⁷ zal als inspiratie moeten fungeren voor de gemeente Maastricht om het oude idee weer uit de kast te halen. Mogelijke geïnteresseerden, zoals Parkstad, Sittard-Geleen, Aken en Luik, moeten actief daarbij betrokken worden.
- Volt wil dat Maastricht, samen met Sittard-Geleen en Heerlen, de leiding op zich neemt om, in samenwerking met de **partners in België en Duitsland, een duidelijke Euregionale cultuurvisie te ontwikkelen**. Waar staan we over vijf, tien of veertig jaar? Hoe vullen onze steden elkaar aan? Hoe zorgen we voor een zelfvoorzienend én onderscheidend aanbod dat de regio sterker maakt in het Nederlands en Europees cultuurlandschap? Wat Volt betreft wordt in deze visie opgenomen dat Heerlen naar voren wordt geschoven als kandidaat voor de volgende culturele hoofdstad van Europa.
- Volt wil, in navolging van het Maastrichtse initiatief Student&Stad, **een jaarlijks congres organiseren in het stadhuis waarbij alle Wethouders voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap uit de Euregio Maas-Rijn**, vertegenwoordigers van Brightlands en daarbij horende Euregionale kennisinstellingen en bedrijven samen komen. Dit jaarlijkse Smart Meuse-Rhine evenement zal een eerste stap zijn naar een nauw, persoonlijk en vertrouwelijk Euregionaal netwerk dat, op lange termijn, een serieuze Europese vuist kan vormen in de kenniseconomie van de 21ste eeuw (lees ook: *5.4 Één Zuid-Limburgs onderwijsnetwerk voor de toekomst*, en *10.1 Mestreech is neet laank, mer Europees*).
- Volt ziet een duidelijke stip op de horizon: **een Maas-Rijn Cultuurfonds**, voor film, muziek, dans, literatuur, kunst en andere cultuurinitiatieven. We pleiten ervoor om vanuit Duitsland, België en Nederlanden dit fonds in de toekomst op te zetten als motor voor grensoverstijgende samenwerking en als stimulans voor de unieke cultuurindustrie die onze regio in potentie in zich draagt.

6.9 Handel als universiteitsstad - ook op cultuur:

Onlangs hebben de universiteit en de gemeente samen onderzocht hoe de Bonbonnière nieuw leven kan worden ingeblazen als huis van cultuur, kennis en samenleving. De gemeente heeft al een forse

⁷⁷ De Limburger (2023). De Euregionale Museumkaart. [Link](#)

investering opgenomen voor de revitalisering van de Bonbonnière⁷⁸. **Volt steunt dit besluit, maar benadrukt ook dat de gemeente dit soort grote projecten zo veel mogelijk met de grote partners van onze universiteitsstad dient op te pakken.**

- De Bonbonnière mag geen geïsoleerd project blijven, maar moet het begin zijn van een bredere samenwerking tussen gemeente, universiteit en hogescholen. Een echte universiteitsstad handelt samen met haar belangrijkste kennisinstellingen. Volt wil daarom dat de werkgroep universiteitsraad-gemeenteraad cultuur als prioriteit opneemt, en ook Zuyd en Vista actief bij dit overleg betreft.

⁷⁸ De Nieuwe Ster (2025). UM en stad betalen. [Link](#)

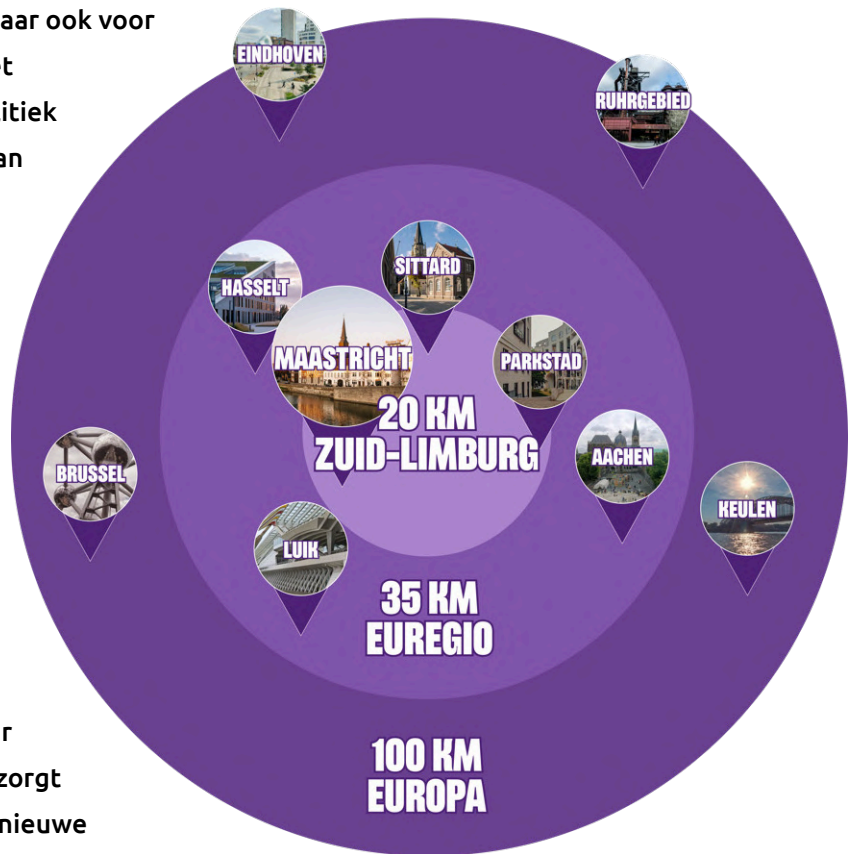

HOOFDSTUK 7

EEN INNOVATIEF MAASTRICHT

Maastricht staat voor grote uitdagingen, maar ook voor unieke kansen. Onze stad ligt precies op het kruispunt van Brainport Eindhoven, het politiek gewicht van Brussel en de maakindustrie van het Duitse Ruhrgebied. **Een unieke ligging in het economisch hart van Europa.** Volt wil dat Maastricht die positie veel sterker benut en zich ontwikkelt tot een innovatief en economisch aantrekkelijk centrum in het Maas-Rijnland.

Alleen op een dergelijke sterke, Europese basis kan Maastricht zich verder ontwikkelen als leefbare, solidaire en jonge stad. Economische kracht en sociaal fundament zijn namelijk volledig met elkaar verweven. Een bloeiende lokale economie zorgt voor bestaanszekerheid, gelijke kansen en nieuwe mogelijkheden voor oud en jong, *Sjeng en Nuie Mestrechteneer*. **Daarvoor moet Maastricht wel veel meer integraal gaan samenwerken** met Zuid-Limburg en de grensregio, maar ook de samenwerking tussen gemeente, ondernemers, onderwijsinstellingen, cultuurorganisaties en de politiek moet intensiever en beter. Al deze partners bouwen immers samen aan de sociaal-economische toekomst van onze regio.

Voor Volt betekent dit dat we in Maastricht zowel in het centrum als in de wijken investeren in innovatie, duurzaamheid en samenwerking. Vergroening, autoluwheid en een sterke sociale infrastructuur zijn daarbij geen obstakels voor reeds aanwezige en nieuwe ondernemers, maar zorgen juist voor nieuwe energie die Maastricht aantrekkelijker maakt voor investeerders, bezoekers en bewoners. Een stad die leefbaar en toekomstgericht is, trekt talent aan, biedt nieuwe Maastrichtenaars een nieuw huis en biedt ondernemers de ruimte om te vernieuwen.

In buurthuizen, op Brightlands én in de binnenstad: overal moet deze nieuwe Maastrichtse energie voelbaar zijn. Door economische ontwikkeling slim te verbinden met onderwijs, cultuur en duurzaamheid, versterken we het fundament van een stad en regio die niet alleen mooi en historisch uniek is, maar ook innovatief en toekomstgericht durft te zijn. Zo blijft Maastricht wat het vandaag al is en morgen nog meer kan worden: een unieke woonstad, een economisch centrum en een duurzame ontmoetingsplek in het kloppend hart van Europa.

7.1 Het stadshart aan tafel - een groener, leefbaarder en ondernemend centrum:

Ons centrum is het economisch hart van Maastricht: meer dan 1 op de 3 banen in Maastricht bevindt zich in het ecosysteem van het centrum. Dat betekent dat een leefbare binnenstad niet alleen belangrijk is voor de mensen die er wonen, maar ook voor het groot aantal mensen dat het centrum dagelijks hun tweede thuis noemt. Ondernemers in het centrum geven aan dat zij **zich zorgen maken over vier belangrijke uitdagingen: vergroening, veiligheid, handhaving en talent**⁷⁹.

- **Volt wil dat de gemeente met een nieuw initiatief komt: het stadshart aan tafel.** Samen met centrumondernemers en relevante partners zoals UM, Zuyd, Vista, de grote cultuurinstellingen, Centrummanagement Maastricht (CMM), Ondernemend Wyck en het Binnenstad Ondernemers Collectief (BOC), komt de gemeente ieder jaar samen om deze vier pijlers te bespreken in het Stadhuis en de ontwikkelingen daaromheen te evalueren.
- Volt wil dat iedereen profiteert van het centrum als economische motor van de stad. Daarom is het belangrijk dat niet alleen het winkelaanbod en de horeca worden betrokken bij deze gesprekken, maar ook de sport- en cultuursector. Vooral **cultuurinstellingen hebben vaak een verfrissende kijk op het trekken van ander soort toerisme**, wat economische diversiteit versterkt. Lees ook ons vorige hoofdstuk, een Cultuurverbindend Maastricht.
- Het is belangrijk dat **onze kennisinstellingen veel bewuster door de gemeente worden ingezet voor het versterken van onze centrum-economie**. UM heeft de economische kennis, Zuyd heeft directe ervaring met horeca en ondernemerschap in huis, en Vista vormt de poel waaruit de schouders voortkomen die ons centrum dragen. Door samen te bouwen aan een visie voor het stadshart is dit ook een uitstekende manier om de kloof tussen de onderwijsinstellingen te dichten (zie ook: *5.5 Euregionaal talent voor de toekomst*).
- **Vergroening zorgt niet alleen voor meer leefbaarheid, maar ook voor een aantrekkelijke stad voor ondernemers.** Het is daarom van groot belang dat de gemeente het ondernemend centrum meeneemt in het autoluwer en groener maken van het centrum. Leefbaarheid is in ieders belang. De Binnenstad heeft nu een groenpercentage van 15%. Dat moet naar 40% (zie ook: *2.1 Van betonstad naar Europa's groene hoofdstad*).
- Maastricht kampt met een historisch arbeidstekort. Een peiling van CMM toont aan dat één op de drie centrumondernemers een tekort aan personeel heeft⁸⁰. **Ons Plan veur de Nuie Mestreechteneer is essentieel om jong talent in te zetten.** Een deel van het tekort kan worden opgepakt door meer te investeren in de bestaande Talent Retail Academy van UM, Zuyd, Fontys, Vista en Zuid-Limburgs MKB. Ook het idee van Volt om Nederlandse taalcursussen gratis aan te bieden en actief te promoten bij internationale UM-studenten zal moeten worden gerealiseerd om het tekort op te vullen. Beide ideeën staan uitvoerig beschreven in ons vijfde hoofdstuk, een Jong Maastricht (zie: *5.2 Nederlands leren? Dat moet gratis kunnen*; en: *5.5 Euregionaal talent voor de toekomst*).

⁷⁹ CMM (2025). Politiek Café - Centrum als ecosysteem.

⁸⁰ CMM (2025). Politiek Café - Centrum als ecosysteem.

- Een **levendige en leefbare stad is gebaat bij een goed nachtleven**. Ook daarvoor willen we dat de gemeente creatieve oplossingen oppakt met ondernemers en de cultuursector (zie: *6.6 Een nieuw nachtleven voor Maastricht*).

7.2 Meer ruimte voor deelmobiliteit:

Om Maastricht autoluwer te maken, is reguleren alleen niet de enige juiste richting. Op belangrijke flanken wil Volt juist meer ruimte om innovatief vervoer mogelijk te maken.

- Volt wil dat de gemeente een **onderzoek instelt naar voorbeelden van meer deelmobiliteit** en in hoeverre deregulering daarbij zou kunnen helpen, bijvoorbeeld bij meer faciliteren van deelfietsen.
- Aanlegvergunningen aan de Maas worden nu te strikt gereguleerd, waardoor verschillende pogingen om **kleine watertaxi's te realiseren naar Rotterdams model** tot op heden niet lukken. Juist dergelijk vervoer kan het veel aantrekkelijker maken voor inwoners om snel van A tot B te reizen zonder voetgangers en fietsers te hinderen

7.3 Brightlands - de Zuid-Limburgse motor voor innovatie:

Brightlands is het toonaangevende ecosysteem van Zuid-Limburg en Venlo. **Bedrijven, onderzoekers en studenten werken hier samen aan grote uitdagingen van het Europa van morgen:** gezondheid, voeding, duurzaamheid en kunstmatige intelligentie. Met Brainport Eindhoven als voorbeeld, waar kennis en maakindustrie elkaar al decennia versterken, zal de gemeente Maastricht de leiding moeten pakken om ook van Zuid-Limburg en Brightlands zo'n broedplaats voor innovatie te maken. Onze ligging is perfect: Zuid-Limburg kan het knooppunt tussen de Eindhovense kenniseconomie, de Brusselse geopolitiek en de maakindustrie in het Duitse Ruhrgebied worden. Maar dan zal Maastricht wel een actievere rol op zich moeten nemen.

- De bezuinigingen van Den Haag op onderwijs, wetenschap en zorg bedreigen de economische basis van onze regio. **Volt wil dat Zuid-Limburg samen met Brightlands een sterk integraal lobby-team opzet richting Den Haag**, om blijvend middelen aan te trekken voor onderwijs, wetenschap en zorg, die het fundament vormen voor onze bredere regionale economie.
- Volt ondersteunt het voornemen van de gemeente om **€20 miljoen voor de termijn 2026–2029 te reserveren voor de doorontwikkeling van de Maastricht Health Campus en Brightlands Randwyck**. Het is daarbij belangrijk dat er in 2028 een evaluatie wordt gedaan in hoeverre deze investering genoeg blijkt te zijn om de ambities van Brightlands te verwezenlijken (zoals het aantrekken van nieuw talent, het verhogen van de werkgelegenheid en het positioneren van onze regio in de Europese economie).
- De *Brightlands Startup League*⁸¹ verbindt de thema's gezondheid, duurzaamheid, voeding en digitalisering aan de innovatieve kracht van jonge Zuid-Limburgse startups. **De gemeente**

⁸¹ Brightlands Maastricht Health Campus (2025).

Maastricht moet samen met UM, Zuyd en Vista zorgen dat deze *League* veel zichtbaarder wordt binnen onze onderwijsinstellingen.

- Het AMIBM (Aachen-Maastricht Institute for Biobased Materials) is het eerste grensoverstijgende onderzoeksinstituut van Nederland, waar UM en de RWTH Aachen samenwerken op de Chemelot Campus⁸². Volt wil dat Zuid-Limburgse gemeenten en UM actiever investeren in AMIBM, zodat onze regio de verbindende schakel kan worden tussen de Duitse maakindustrie en de kennisindustrie van Brainport.
- Maastricht bewijst potentieel de congresstad van Europa te worden, nu het haar is gelukt om in 2026 mede-dankzij Brightlands en het MECC het toonaangevende Big Science Business Forum⁸³ (BSBF) binnen te halen. Volt wil dat Maastricht, samen met de Euregio Maas-Rijn, gericht inzet op het aantrekken van Europese congressen, waarbij Maastricht, Luik en Aken samen de congresregio van Europa kunnen worden en daarmee een boeiende spil in globale kennisnetwerken.
- De geplande Einstein Telescope brengt nu al bedrijvigheid naar de Maastricht Health Campus, met projecten als de ETpathfinder⁸⁴. Volt wil dat het binnenhalen van de Einstein Telescope een prioriteit blijft voor de lobby van Maastricht, Zuid-Limburg en onze Euregio.
- Volt wil dat Maastricht Marketing niet meer wordt ingezet om nóg meer toeristen aan te trekken naar onze stad. We hebben genoeg toerisme. In plaats daarvan moet Maastricht Marketing onze innovatieve economie beter positioneren in Europa, zoals het grote succes van de Vitrobot - die vanuit de Brightlands Health Campus is opgezet en nu ziektes als Alzheimer en Covid-19 beter leert begrijpen. Dergelijke successen zichtbaar maken in de rest van Europa zet innovatief Zuid-Limburg op de kaart.

7.4 Leer van Kopenhagen, zet de toerist in!

Volt wil de Kopenhaagse strategie *CopenPay* overnemen en de toerist met behulp van een app inzetten om de stad duurzamer, leefbaarder en schoner te maken⁸⁵. Door de inzet van een dergelijke, vergelijkbare app in Maastricht worden toeristen beloond als ze tijdens hun verblijf duurzame keuzes maken, meehelpen de Maas schoon te maken, een fiets huren of mee helpen het stadspark te onderhouden. Met de punten die ze daarmee krijgen, kunnen ze weer naar aangesloten Maastrichtse ondernemers toe. Inwoners, ondernemers en toeristen zijn enthousiast over het initiatief. Zo maken we samen onze stad levendig én leefbaar!

7.5 Beatrixhaven - haven van de toekomst:

De gemeente erkent de meerwaarde van een goed functionerende binnenhaven nog niet genoeg. De Beatrixhaven kan een belangrijke rol gaan spelen in de toekomst. Aan de ene kant werkt Luik hard aan haar eigen binnenhaven, waardoor een daarop aansluitend knooppunt in het noorden van Maastricht

⁸² Brightlands Maastricht Health Campus (2025).

⁸³ Brightlands Maastricht Health Campus (2025).

⁸⁴ Brightlands Maastricht Health Campus (2025).

⁸⁵ Visit Copenhagen (2025). CopenPay. [Link](#)

een aanzienlijke economische motor kan vormen voor onze stad. Aan de andere kant werkt Europa hard aan duurzamere mobiliteit en infrastructuur, waarbij steeds meer duurzaam vrachtverkeer zich via water zal verplaatsen in plaats van via de weg.

- **De gemeente Maastricht zal daarom samen met de provincie een sterk economisch plan moeten opzetten** voor de Beatrixhaven, waarbij Euregionale ontwikkelingen en Europese groene ambities moeten worden meegenomen, en een duidelijke illustratie wordt gepresenteerd voor onze Haven van de Toekomst.

7.6 Een rationeler drugsbeleid voor Maastricht en Europa:

Volt streeft op nationaal en Europees niveau naar een drugsbeleid waarbij de gezondheid van mensen en de veiligheid op straat voorop staat. Dat beleid wordt gebaseerd op wetenschappelijke inzichten, in plaats van politieke emotie. Volt pleit daarom voor decriminalisering van bezit voor persoonlijk gebruik, gecombineerd met goed preventief ontmoedigingsbeleid omtrent gevaarlijk drugsgebruik en een strenge aanpak van georganiseerde criminaliteit.

- **Volt is tegenstander van het Maastrichtse ingezetenen criterium**, waarbij Belgen en Duitsers geen cannabis mogen kopen in onze stad⁸⁶. Hiermee wordt grensmisdaad alleen maar meer aangemoedigd.
- Zolang op nationaal niveau weinig positiefs verandert, **wil Volt met lokale politie-eenheden in gesprek gaan om te onderzoeken wat op regionaal niveau mogelijk** is om al stappen te zetten naar een gezonder drugsbeleid voor Maastricht.
- Maastricht doet mee aan het experiment gesloten coffeeshopketen⁸⁷, waarbij productie, distributie en verkoop van cannabis worden gereguleerd binnen een gesloten keten. Hoewel Volt kritisch is over het experiment en het liefst de volledige legalisering van cannabis ziet in Nederland en Europa, is Volt wel voorstander van deze pilot. Het biedt de mogelijkheid om illegale handel en kwaliteitsproblemen beter te bestrijden en de publieke gezondheid te waarborgen. **Het is dus belangrijk dat de gemeente, na het succesvol afsluiten van de pilot, snel aan het werk kan om dit beleid structureel in te zetten.**

⁸⁶ Van Luyk, M. (2025). In Maastricht kun je nu legale wiet kopen, behalve als je Belg bent. *Belang van Limburg*. [Link](#)

⁸⁷ Gemeente Maastricht (2025). [Link](#)

HOOFDSTUK 8

EEN INCLUSIEF MAASTRICHT

NO HOMOPHOBIA
NO VIOLENCE
NO RACISM
NO SEXISM
YES KINDNESS
YES PEACE
YES EQUALITY
YES LOVE

Overall in Europa zien we dat polarisatie⁸⁸ en eenzaamheid⁸⁹ toeneemt, ook onder jongeren⁹⁰. Europeanen snakken naar verbinding - en **die verbinding begint bij een inclusieve samenleving**. Die inclusieve samenleving moet lokaal worden opgebouwd. In Maastricht is verbinding nog belangrijker dan elders. Onze stad vormt namelijk een uniek Europees knooppunt, met een groot aantal niet-Nederlandse inwoners. Talen en culturen komen van oudsher samen in deze oude pelgrimsstad. Met de universiteit stromen nieuwe ideeën de stad binnen.

Toch is onze stad nog te vaak een tussenstop voor nieuwkomers, terwijl onze toekomst juist gebouwd moet worden op **nieuwe inwoners die van deze stad hun eindbestemming maken**: een stad waar mensen wortel schieten, waar kinderen opgroeien en waar talent blijft hangen. Maastricht moet een warmer thuisnest worden, voor studenten, voor internationale Maastrichtenaars en voor mensen die op de vlucht zijn.

Veel van ons inclusief beleid is verweven met onze andere hoofdstukken. Daarom wordt in dit hoofdstuk regelmatig ingegaan op eerdere beleidsvoorstellen in het programma en hoe deze aansluiten bij onze strategie voor inclusiviteit.

Volt kiest voor een inclusief Maastricht als economische én sociale strategie. Wie hier komt, moet hier kunnen blijven. Daarvoor is vanuit de gemeente veel meer inzet nodig om taalonderwijs aan te bieden, sociaal beleid door te zetten, woningen te bouwen en een sterk, inclusief netwerk uit te breiden. Alleen op die manier dichten we de kloven tussen wijken, tussen groepen en tussen politiek en burger. **Samen werken we aan een gezamenlijk doel: we bouwen aan een inclusieve, Europese stad - boe ederein 'ne Mestrechteneer kin weure.**

8.1 Onze regio als eindbestemming - niet als tussenstop:

Voor studenten, expats en zelfs ook voor asielzoekers is Maastricht te vaak een tussenstop en niet de eindbestemming. Daarnaast huist Maastricht veel toeristen die hier per definitie tijdelijk zijn. Zoals beschreven in ons hoofdstuk *Een Jong Maastricht* is dat een groot probleem voor onze stad. Om ervoor te zorgen dat Maastricht een eindbestemming voor nieuwe inwoners wordt, zullen we meer moeten investeren in een inclusief Maastricht:

- Een aanzienlijk deel van de Maastrichtse studenten vertrekt weer na het afstuderen⁹¹. Onderzoek richt zich vooral op het aantal studenten dat in Nederland blijft. Volt wil dat de gemeente samen met Brightlands een uitvoerig onderzoek opzet dat zich **richt op het behoud van studenten in onze stad en Euregio**. Maastricht heeft er namelijk niets aan als studenten naar Amsterdam verhuizen. Vanuit dat onderzoek moet de gemeente samen met Zuid-Limburg een aantal concrete beleidsstukken voorbereiden die zich op deze strategie baseren.

88 Wagner, M. (2020). Affective polarization in Europe. *European Political Science Review*, Cambridge. [Link](#)

89 Europese Commissie (2025). *Loneliness in the European Union*. [Link](#)

90 Bertelmann Stiftung (2024). A comparison of youth loneliness in Europe in 2024. [Link](#)

91 Maastricht University (2024). *Stay rates foreign students 'shortage sectors' relatively high*. [Link](#)

- Volt wil dat internationale studenten zich thuis gaan voelen in onze stad. Daarom moeten de gemeente en universiteit actief **kosteloze Nederlandse taalcursussen aanbieden**. Zie 5.2 *Nederlands leren? Dat moet gratis kunnen!* voor ons inclusief Nederlands taalbeleid.
- Bijna 40% van de internationale werkers ("expats") in Maastricht geeft aan dat zij zich niet goed genoeg geïntegreerd voelen⁹². Internationale Maastrichtenaren moeten zich thuis kunnen voelen in hun stad. **Ook voor expats zullen Nederlandse taalcursussen toegankelijker moeten worden**. Volt wil dat de gemeente en de universiteit de mogelijkheid onderzoeken om een breder Nederlands cursusaanbod op het Talencentrum aan te bieden in het weekend, wanneer het gros van de werkende Maastrichtenaren daarvoor meer tijd heeft.
- Media die subsidie ontvangen van de gemeente zullen zich **meer moeten inzetten op Engelstalige communicatie en berichtgeving**. Zo krijgt RTV Maastricht op dit moment veel steun van de gemeente, maar stopt RTV zelf weinig geld in haar *News in English* - platform. Dat moet veranderen.
- De gemeente moet **iedere drie maanden een Engelstalig evenement voor *The New Maastrichtian* organiseren**. Tijdens dit evenement moeten internationale werknemers in gesprek kunnen gaan met de gemeente over vragen, uitdagingen en kansen in de stad. Het evenement zal enerzijds faciliterend naar internationale inwoners toe zijn, vooral op het gebied van informatievoorziening en ontmoetingsplekken. Anderzijds kan het evenement fungeren als klankbord voor de gemeente over een groep in de stad waar zij vaak moeilijk mee in contact komt. Deze evenementen worden in het weekend georganiseerd, zodat het evenement toegankelijk is voor werkende gezinnen.

8.2 De Vluchteling en d'n Asielzeuker zien Mestreechtenere!

Échte wederzijdse integratie begint niet in een stoffig ministerie in Den Haag, maar in het hyperlokale van de stad. Juist de lokale Maastrichtse samenleving vormt een belangrijk fundament voor wederzijdse verbinding en integratie.

- Volgens verschillende prognoses zal in 2026 de helft van de bewoners in AZC's statushouders zijn. Dat betekent dus dat tegen die tijd veel mensen met een verblijfsstatus nog niet succesvol zijn doorgeplaatst naar reguliere woningen⁹³. De huidige woningcrisis wordt vaak gebruikt om asielmigratie onterecht neer te zetten als een groot probleem. **Het is daarom belangrijk dat het bouwen van woningen een topprioriteit is van onze gemeente** - zodat alle Maastrichtenaren, nieuwe en oude inwoners, een dak boven hun hoofd krijgen en spanningen in de samenleving afnemen. Zie ook Hoofdstuk 3, *Een Bewoonbaar Maastricht*.
- Bekende Maastrichtse initiatieven en verenigingen, zoals *Common Carnaval*, de vluchtelingen-Prins Carnaval uit 2016⁹⁴, zijn relevanter dan ooit. Volt wil dat de gemeente een open gesprek initieert om deze initiatieven nieuw leven in te blazen. Daarbij zal de gemeente moeten kijken naar de mogelijkheden om **bestaande verenigingen, culturele instellingen en MKB mee te nemen in het betrekken van asielzoekers en vluchtelingen** bij hun maatschappelijke, sociale en culturele activiteiten. Sommige verenigingen, zoals Carnavalsvereniging De Mineurs⁹⁵, zetten zich nu al erg

⁹² Gemeente Maastricht (2024). *Internationals and cross-border employees in the Maastricht region*. [Link](#)

⁹³ NOS (2025). 'Helft van het aantal asielopvangplekken in 2026 bezet door statushouders'. [Link](#)

⁹⁴ NOS (2016). Carnaval met Prins Ali d'n Ierste. [Link](#)

⁹⁵ COA (2025). Prinses carnaval op azc Maastricht: Nagham, Alaafl [Link](#)

veel in voor wederzijdse integratie. Zij kunnen de gemeente helpen door goede voorbeelden toe te lichten.

- Gemeenten als Eindhoven en Utrecht leveren al uitstekend werk in het verbinden van kennisinstellingen, bedrijven, verenigingen en andere organisaties met vluchtelingen en asielzoekers⁹⁶. Hiervan zal Maastricht moeten leren.
- Met **de pilot werkdesk voor statusloze asielzoekers**, heeft Amsterdam succesvol de verbinding gelegd tussen asielzoekers en werkgevers. Maastricht moet dit voorbeeld oppakken en hier implementeren⁹⁷.
- Ook van de rest van Europa valt veel te leren. Neem bijvoorbeeld het **Duits initiatief Über den Tellerrand, dat gemeenschappen en vluchtelingen via praktische en sociale activiteiten samenbrengt**, bijvoorbeeld door gezamenlijke kookevenementen⁹⁸.

8.3 Spreid statushouders volgens de sterkste schouders:

Volt wil dat Maastricht zorgt voor een eerlijke spreiding van statushouders over de stad, waarbij **de sterkste schouders de grootste bijdrage leveren**. Zo verminderen we de druk op wijken waar de sociale draagkracht al onder spanning staat en versterken we het samenleven in de hele stad. Volt wil daarom dat er meer ruimte wordt gemaakt voor statushouders om te kunnen wonen in buurten met minder sociaal-economische problematiek, zoals Sint Pieter of het Villapark. Volt wil dat de gemeente hierover duidelijke afspraken maakt met woningcorporaties, zodat nieuwe sociale huurwoningen evenwichtiger over Maastricht worden verdeeld. Op die manier wordt integratie geen opgave van enkele wijken, maar een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de hele stad (zie ook hoofdstuk 3, *Een Bewoonbaar Maastricht*).

8.4 Een inclusief Maastricht is een *trots* Maastricht:

Terwijl nationale politiek ver van de mensen af staat en waar nationalisme mensen uitsluit, kan positief en inclusief chauvinisme juist het sterke cement vormen voor een stad en haar samenleving. De gemeente moet daarom samen met instellingen als Veldeke en Hoes veur 't Limbörge onze lokale *Mestreechse cultuur, historie en taal* toegankelijk maken voor nieuwe Maastrichtenaren.

- De gemeente moet actief in gesprek met bovenstaande partners om **een strategie op te zetten voor positief en inclusief chauvinisme**. Hierbij is het belangrijkste doel om nieuwe inwoners die geïnteresseerd zijn in Maastrichtse cultuur te faciliteren en stimuleren om zich te verdiepen in die cultuur.
- **Volt wil de Maastrichtse en Limburgse tradities en cultuur toegankelijker maken voor nieuwkomers en jongeren**. Dat doen we onder andere door de taalcursussen die de gemeente samen met Veldeke moet faciliteren en via cultuur- en geschiedenisonderwijs dat de gemeente

⁹⁶ Razenberg, I. & De Gruijter, M. (2025). *De rol van gemeenten bij arbeidsparticipatie van vluchtelingen: inspirerende voorbeelden*. [Link](#)

⁹⁷ *Binnenlands Bestuur* (2025). Amsterdamse pilot helpt statusloze asielzoekers aan werk. [Link](#)

⁹⁸ *Über den Tellerrand* (2025). [Link](#)

moet gaan faciliteren aan schoolgemeenschappen. De mentaliteit moet veranderen: *ederein kin 'ne Sjeng weure* (lees ook: 5.3 Maak Limbörge liere aontrèkkelek).

8.5 Bruggen bouwen in de hele stad:

Een inclusief Maastricht kan alleen gewaarborgd worden door bewuste ontmoetingen tussen verschillende werelden te faciliteren. Volt wil dat de gemeente veel bewuster sociale en ruimtelijke keuzes maakt om de verschillende groepen in onze stad dichterbij elkaar te brengen. Dit doen we door in te zetten op het overbruggen van de sociaal-economische kloven in de stad (zie: 3.1 Actiever grondbeleid om huizen crisis tegen te gaan; en: 6.1 Een duidelijke visie voor Cultuurstad Maastricht), een prettig, leefbaar en bereikbaar autoluw centrum (zie: 1.1 Maak het centrum van Maastricht autoluw), een Maatschappelijk MVV uit te bouwen dat kan fungeren als sociaal hart van de stad (zie: 6.4 MVV als hét Mestreechs Buurthoes) en door Mestreechse Woenkamers te realiseren in de verschillende stadsdelen (zie: 4.4 De Mestreechse Woenkamer). Maar ook door voorzieningen toegankelijker te maken voor Maastrichtenaren met een kleine beurs, zoals door kwetsbare huishoudens voorrang te geven op sociale warmtenetten en vergroening te prioriteren in buurten waar verkoeling het hardst nodig is (zie: 2.1 Van betonstad naar Europa's groene hoofdstad).

8.6 Een inclusief Maastricht is een veilig Maastricht:

Iedereen moet zich veilig kunnen voelen in Maastricht, ongeacht diens achtergrond, leeftijd, gender, geaardheid, geloof of oriëntatie. **Volt gelooft dat echte veiligheid begint bij ontmoeting: door elkaar te leren kennen, neemt wantrouwen af en groeit wederzijds begrip.** Tegelijkertijd is Volt realistisch: een inclusieve stad vraagt ook om professionele en respectvolle ordehandhaving. De gemeente moet blijven investeren in goed opgeleide BOA's en politie, die proportioneel en met begrip optreden waar dat nodig is. Zo bouwen we aan een Maastricht waar veiligheid niet alleen wordt gehandhaafd, maar vooral wordt gedeeld door elkaar te leren kennen en te begrijpen.

8.7 De Regenboog-gemeenschap in Maastricht:

De LHBTIQ+-gemeenschap in Maastricht heeft de afgelopen jaren te maken gekregen met incidenten van geweld en intimidatie. Voor Volt is dit onacceptabel. Volt Maastricht zet zich in voor een stad waarin iedereen, ongeacht seksuele oriëntatie of genderidentiteit, veilig en zichtbaar zichzelf kan zijn. Ontmoeting tussen verschillende bevolkingsgroepen staat hierbij centraal. Vooral de meest kwetsbare groepen binnen de Maastrichtse Regenboog-gemeenschap - zoals internationale studenten, vluchtelingen, ouderen, non-binaire personen en transpersonen - verdienen extra aandacht. Volt wil dat de gemeente extra financiële middelen vrijmaakt en nauwer samenwerkt met lokale LHBTIQ+-organisaties. Hierdoor kunnen ontmoetingen mogelijk gemaakt worden die bijdragen aan sociale

veiligheid in het onderwijs en de publieke ruimte, óók in de wijken. De gemeente heeft bovendien een belangrijke rol in de zichtbaarheid van de Regenboog-gemeenschap. Bij communicatie- en marketinguitingen moet inclusieve representatie vanzelfsprekend zijn. Volt wil dat Maastricht hierin een voorbeeldfunctie vervult binnen de regio.

- Daarnaast stelt Volt voor om, samen met de grote steden in de Euregio Maas-Rijn, te onderzoeken of er **een Euregio Pride kan worden georganiseerd** - een evenement dat grensoverstijgende samenwerking en diversiteit viert.
- Tot slot wil Volt het voorbeeld van de Amsterdamse gemeenteraad volgen en, in samenwerking met de GGD, **onderzoek doen naar LHBTIQ+-acceptatie onder jongeren in Maastricht**. Op basis van deze resultaten kan de gemeente gericht beleid en subsidieregelingen ontwikkelen die bijdragen aan grotere acceptatie en inclusie binnen de volgende generatie Maastrichtenaren.

A man with dark hair, glasses, and a light beard is smiling and speaking into a microphone. He is wearing a white zip-up hoodie. Behind him are several flags, including the Dutch flag (red, white, and blue horizontal stripes) and a flag with red and white vertical stripes. The scene is indoors, likely at a formal event or conference.

HOOFDSTUK 9

**EEN DEMORATISCH
MAASTRICHT**

Een solidaire, verbindende en inclusieve samenleving kan alleen op een sterk fundament worden gebouwd. **Dat maatschappelijk fundament is onze democratie.** De huidige maatschappelijke ontwikkelingen die over de hele wereld voelbaar zijn, laten duidelijk zien dat dit fundament overal in Europa (en de wereld) onder druk staat.

Voor Volt begint de zoektocht naar een sterkere democratie lokaal, zo dicht mogelijk bij de burger zelf. Een democratisch Maastricht is een sterk Maastricht. Grote vraagstukken vragen om vertrouwen tussen de verschillende groepen in onze samenleving en tussen burger en overheid. **Volt kiest daarom voor een politiek die toegankelijker, begrijpelijker en transparanter is,** zodat iedere Maastrichtenaar zich kan herkennen in ons politiek systeem en zodat ieders belangen vertegenwoordigd worden in de Maastrichtse democratie.

De omslag naar een democratischer Maastricht lukt alleen als er meer wordt geïnvesteerd in nieuwe instrumenten die de zeggenschap van burgers vergroot, of dat nu gewortelde *Sjengen* of nieuwe Maastrichtenaars zijn. **Volt zet daarom onder andere in op een permanente Burgerraad, Euregionale burgerberaden, politieke zichtbaarheid in de wijk en lobbyregisters.** Zo vergroten we inspraak en transparantie, en zorgen we ervoor dat de stem van inwoners zwaarder weegt dan die van belangenorganisaties.

Een sterke samenleving begint bij een democratische cultuur. Dat betekent begrijpelijke communicatie van de politiek, tweetalige faciliteiten en communicatie, meer aandacht voor democratie in het onderwijs en integraler democratiseringsbeleid van de gemeente. Alleen door bewust de politieke cultuur van onze stad te versterken, werken we aan een democratie die er voor iedereen in de stad is.

9.1 Een permanente Burgerraad:

Volt zet in op een permanente Burgerraad. Deze wordt een vervolg op de *pilot* Burgerberaad⁹⁹ die Volt heeft geïnitieerd in de gemeente en in de afgelopen termijn door een succesvol proces en evaluatie is gegaan. **Burgerberaden leiden tot goede afwegingen, breder draagvlak voor politieke afwegingen, sterker onderling begrip en concrete, uitvoerbare adviezen voor de politiek.** Bovendien zijn ze, in tegenstelling tot veel andere vormen van burgerparticipatie (zoals de Burgerbegroting), geen instrument dat gemakkelijk door invloedrijke inwoners kan worden ingezet. Dat komt omdat de Burgerraad bestaat uit ingelote burgers.

- Het beraad wordt opgezet **op basis van een vaste groep ingelote burgers**, die onze diverse stad reflecteren op basis van verschillende karakteristieken, zoals wijk, leeftijd, gender en inkomen.
- De Burgerraad wordt **een permanent instituut in de stad en bepaalt zelf de onderwerpen** voor zijn burgerberaden.

99 RTV Maastricht (2023). Maastricht krijgt eigen burgerraad. [Link](#)

- De burgerberaden voeren de processen, de gesprekken en de adviezen uit. De beraden zijn besloten, zodat de politiek zich er niet mee kan bemoeien. **De deelnemers worden begeleid door een procesbegeleider en altijd inhoudelijk ondersteund door experts.**
- De Burgerraad mag geen feestje zijn voor de mensen die het al goed hebben. Eventuele drempels om mee te kunnen doen moeten zo veel mogelijk weggenomen worden. **Standaardvoorzieningen, zoals kinderopvang, reiskosten en tolken moeten daarom waar mogelijk gedekt worden.**

9.2 Euregionale burgerberaden:

De grote vraagstukken van onze regio stoppen niet bij de grens: werkgelegenheid, grensoverstijgende misdaad, digitale veiligheid, goed onderwijs en openbaar vervoer zijn enkele voorbeelden die duidelijke Euregionale dimensies hebben.

- Klassieke overleggen tussen buurlanden en bijbehorende gemeenten zijn vaak traag, complex en weinig daadkrachtig. Een Euregionaal burgerberaad is daarentegen niet bureaucratisch en zet, dankzij de ingelote burgers die erin zitten, meer druk op de buurlanden om naar hun grensoverstijgende oplossingen te luisteren.
- Ingelote inwoners uit Nederland, België en Duitsland werken samen aan feitenverkenning via **meertalige bijeenkomsten, wegen samen belangen af en komen tot heldere, uitvoerbare aanbevelingen met breed draagvlak.**
- Een dergelijk beraad brengt mensen concreet bij elkaar - niet via abstracte structuren, maar via ontmoeting en gezamenlijke gesprekken. **Hierdoor zorgen Euregionale burgerberaden er ook voor dat begrip en context onder elkaar versterkt worden** en dat er oplossingen geleverd worden die rekening houden met verschillen in wet- en regelgeving.
- Juist doordat de adviezen gezamenlijk zijn opgesteld, **kunnen gemeenten, provincies en buurlanden vervolgens de Euregionale adviezen sneller en consistenten overnemen.**

9.3 Democratie in het onderwijs:

Schoolgemeenschappen moeten meer werk maken van het onderwijzen van democratische waarden en rechtsstaat in Maastricht. Volt wil daarom dat Maastricht - samen met scholen, UM, Zuyd, Vista en de gemeentelijke organisatie - democratie de klas in brengt, onder andere via maatschappijleer, maar ook de klas meeneemt naar het stadhuis en het gemeentehuis.

- Hoe werkt lokale besluitvorming? Wat is een begroting? Hoe werkt inspraak? **Getrainde ambtenaren kunnen belangrijke gastlessen over democratie en recht geven aan jongeren.**
- Het versterken van burgerschap in het onderwijs moet zich niet alleen richten op de lokale dimensie, maar moet leerlingen ook uitnodigen **kritisch te denken over grote democratische uitdagingen in de wereld** - zoals de uitdagingen van de rechtsstaat en de politieke vraagstukken van humanitaire conflicten, zoals die van Israël en Palestina.

- Met simulaties kunnen **leerlingen oefenen hoe het zelf is om in een Raad te zitten**, hoe debatten worden gefaciliteerd en hoe wetten worden onderhandeld en aangenomen.
- **Leerlingen kunnen zelf worden meegenomen in scholierenberaden die worden georganiseerd door de scholengemeenschappen** en die jaarlijkse leerlingenadviezen kunnen geven aan de gemeente, om zo de stad kindvriendelijker en aantrekkelijker voor jongeren te maken. Deze initiatieven kunnen nauw verbonden worden met de al bestaande Kinderraad en kunnen inspiratie halen uit de reeds bestaande democratisch verkozen studentenraden op UM en Zuyd.
- Volt wil dat scholen democratie praktisch maken: **leerlingen denken mee over beleid, organiseren dialogen en denken actief mee over de uitdagingen van hun dagelijkse schoolleven**. Initiatieven die kinderen en jongeren betrekken bij dagelijkse ontwikkelingen in het schoolleven en het buitenschoolse leven, zoals de lessen Burgerschapsonderwijs op VISTA en de Kinderkrant Jong043, moeten zoveel mogelijk ondersteund worden.

9.4 Waarborg het demonstratierecht:

Volt wil dat het **demonstratierecht in Maastricht volledig wordt gewaarborgd**. Veiligheid is belangrijk, maar mag nooit een reden zijn om het democratisch recht op vreedzaam protest te beperken. De gemeente moet demonstraties faciliteren, niet ontmoedigen. Iedereen die in Maastricht woont of werkt, ongeacht nationaliteit, moet een demonstratie kunnen organiseren - of dat nu gaat om een demonstratie voor de rechten van Palestijnen of voor een eis tot meer fietsenstallingen in de Binnenstad. Het verplicht gebruik van DigiD bij het registreren van demonstraties sluit internationale inwoners uit en is daarom onacceptabel in een open, democratisch en Europees *Mestreech*.

9.5 Samenwerken zonder weg te kijken:

De gemeente Maastricht en haar partners **werken niet samen met organisaties die bijdragen aan mensenrechtenschendingen**. Bij signalen van dergelijke betrokkenheid moet de samenwerking onmiddellijk worden herzien, volgens de richtlijnen die ook door de Europese Unie worden gehanteerd om dergelijke partners te *screenen*. Volt kiest voor internationale samenwerking die in lijn is met onze Europese opvatting van de universele mensenrechten.

9.6 Werken aan een lobbyregister:

Volt is er voorstander van dat **wethouders transparant zijn over de afspraken die ze maken met belangenvertegenwoordigers**. Er is niets mis met dergelijke gesprekken, maar het is wel belangrijk dat burgers daar inzage in hebben. Zo blijft het duidelijk voor Maastrichtenaren hoe de agenda's van het Maastrichts bestuur er dagelijks uitzien.

9.7 Democratie begint bij toegankelijkheid:

De Maastrichtse politiek is vaak moeilijk te volgen voor burgers. De media doen hun best, maar het taalgebruik van de gemeente is vaak lastig te doorgronden.

- Om de Maastrichtse politiek toegankelijk en begrijpelijk te houden voor iedereen, moet Maastrichts beleid en gemeentelijke berichtgeving consequenter worden gecommuniceerd in zowel C2-Nederlands (met bijpassend technisch jargon) als samengevat in B1-Nederlands (met duidelijk dagelijks taalgebruik dat voor iedereen begrijpelijk is).
- Veel van het hiervoor benodigde werk kan op dit moment uitstekend worden uitgevoerd door kunstmatige intelligentie. Volt helpt de gemeente graag met het kiezen van verantwoordelijke, Europese software die de gemeente daarbij kan helpen.
- Daarnaast zullen beleid en belangrijke ontwikkelingen consequent gecommuniceerd moeten worden in het Engels, naast het Nederlands. Wat Volt betreft houdt tweetalige communicatie meer in dan een begeleidende Engelstalige zin met een QR code onderaan fysieke brieven.

9.8 Breng de gemeentepolitiek naar de wijken:

Volt wil dat via de keten aan bibliotheken, culturele ruimtes en buurthuizen de gemeentepolitiek dichter bij de Maastrichtenaren komt.

- Domeinvergaderingen en andere belangrijke raadsbijeenkomsten kunnen vaker in dergelijke publieke ruimtes worden georganiseerd, in verschillende stadsdelen. Op deze manier maken we de Maastrichtse politiek veel toegankelijker voor mensen die (de weg naar) het gemeentehuis als een flinke drempel ervaren.
- In de buurthuizen willen we schermen installeren, die stemuitslagen, politieke agenda's en ontwikkelingen van de raad laten zien. Op deze manier worden burgers geprikkeld om mee te denken over de lokale politiek wanneer ze in publieke ruimtes zijn.

9.9 Een Maastrichtse democratie-meter:

Op dit moment zijn sommige domeinen van de gemeente al voorzien van een zogenaamd "dashboard" (een voortgangsmonitor), zoals het sociaal domein. Voor de gezondheid van onze lokale democratie bestaat zo'n dashboard echter nog niet. Welke burgers doen waar mee? Aan wat voor participatie? Wat is besloten en uitgevoerd, in welke wijk? De toegang tot, en tevredenheid met, onze lokale democratie wordt niet structureel gemeten in onze stad. Wat Volt betreft komt er een Maastrichtse democratie-meter.

HOOFDSTUK 10

EEN EUROPEES MAASTRICHT

Als je vanuit Den Haag naar Maastricht kijkt, lijken onze stad en regio een uithoek van Nederland te zijn. Als pan-Europese partij ziet Volt dat anders: **met Aken, Luik en de beide Limburgen, ligt Maastricht juist op een Europees knooppunt** dat, met de juiste langetermijnvisie, een essentiële ontmoetingsplek kan gaan vormen voor de Benelux en Duitsland.

Binnen een straal van 100 kilometer ligt Maastricht tussen Europa's hardst groeiende kenniseconomie in Brainport Eindhoven, het geopolitiek zwaargewicht van Brussel en de nog steeds relevante maakindustrie van Noordrijn-Westfalen. **In dit kloppend hart van Europa heeft Maastricht een kwaliteit van leven te bieden die een Europeaan niet snel ergens anders vindt.**

Voor Maastrichtenaren is Europa geen abstract idee. Het is de dagelijkse realiteit. Hier beginnen de uitdagingen, maar ook de oplossingen van en voor Europa. Van internationale misdaad tot de Euregionale arbeidsmarkt, van watermanagement langs de Maas tot onderwijsinstellingen in de grensregio, en van sterke Europese voorbeelden in groen klimaatbeleid tot het faciliteren van goed taalonderwijs: **Volt laat zien dat het voor Maastricht essentieel is om bij alle belangrijke politieke thema's in te zetten op grensoverstijgende antwoorden.**

In dit hoofdstuk lees je de belangrijkste punten terug uit het Verkiezingsprogramma die inzetten op een Europees Maastricht. **Zo werken we aan een Mestreech - made in Europe.**

10.1 Mestreech is neet laank, mer Europees:

Voor Volt stopt de Maastrichtse politiek niet bij Itteren of Wolder. Wij zetten ons in **voor een krachtige Euregio Maas-Rijn**. Dat betekent:

- Een sterk fiets- en ov-netwerk naar Luik, Hasselt en Aken. We willen inzetten op een sterk Maas-Rijn-lobby-team, met **een Charlemagne-lijn die Maastricht beter verbindt met Brussel, Luik, Aken en Keulen** als stip op de horizon (zie: 1.6 Geen Maastricht-Aachen Airport, maar een Keulen-Brussel-lijn).
- De **heropening van de spoorlijn Maastricht-Hasselt, een belangrijke schakel in de Euregio Maas-Rijn**. Deze verbinding verkort reistijden aanzienlijk, stimuleert duurzame mobiliteit en versterkt grensoverschrijdende samenwerking tussen Nederland en België. Met deze spoorlijn investeren we in economische groei, schone lucht en betere kansen voor studenten en forenzen. Samen bouwen we aan een verbonden, toekomstbestendige regio. Daarom is het belangrijk dat de spoorbrug intact blijft.
- Een **Maas-Rijn Politiekorps dat grensoverstijgende criminaliteit en misdaadnetwerken bestrijdt**. Via een strakke lobby kunnen de Europese Unie en Europol helpen bij het opzetten van een dergelijk orgaan en het Politiekorps zelf beschouwen als een pilot voor andere delen van Europa. Zo kan het als *best practice* fungeren voor politie-eenheden in de Benelux en Duitsland en voor Europese politienetwerken in grensregio's.

- Een **Smart Meuse-Rhine initiatief, waarbij bedrijven, onderwijsinstellingen en politiek een grensoverstijgend netwerk voor innovatie** ontwikkelen (zie: 5.4 *Één Zuid-Limburgs onderwijsnetwerk voor de toekomst*).
- **Betere faciliteiten voor grenswerkers, -studenten en -scholieren** door de bestaande grensinfopunten te verstevigen, maar ook een sterke Haagse en Brusselse lobby voor de rechten van grenswerkers, zodat grensoverstijgende uitwisseling wordt vergemakkelijkt.
- Een **cultuursubsidie die zich richt op het cultureel verbinden van cultuurnmakers, instellingen en bewoners van de Euregio Maas-Rijn**. Een sterke Euregionale cultuursector kan de verbinding leggen tussen de nu nog vaak ontbrekende Euregionale politieke samenwerking en de plaatselijke inwoners (zie: 6.8 *Cultuur in de Euregio - cultuur als regionaal cement*).

10.2 Leren van Europa:

De uitdagingen die we hier ervaren, worden overal in Europa gedeeld. De druk op onze lokale zorg, de noodzaak voor nieuwe democratische instrumenten en het inzetten op vergroening: het zijn allemaal vraagstukken waar Europese regio's en steden al eigen antwoorden op kunnen geven. Volt wil dat Maastricht voorop loopt in het leren van andere Europese steden. We leren van Vilnius, Londen en Treviso op het gebied van vergroening (zie: 10.2 *Leren van Europa*), van Eindhoven en Enschede voor gratis Nederlands taalonderwijs (zie: 5.2 *Nederlands leren? Dat moet gratis kunnen!*), van Duitsland voor het actiever betrekken van migranten en van verschillende steden en landen voor inclusieve zorg (zie: 8.2 *De Vluchteling en d'n Asielzeuker zien Mestrechtene*). Dat betekent dat we nieuwe ideeën opdoen door proactief te zoeken naar Europese *best practices*, maar ook onze eigen ideeën toetsen aan Europese voorbeelden.

10.3 Maastricht als Europese ambassadeursstad:

Onze stad heeft een unieke positie. Niet alleen als potentiële ontmoetingsplek in het Europa van morgen, maar ook als geboorteplaats van het Verdrag van Maastricht, en daarmee van de Europese Unie. **Volt ziet Maastricht daarom als belangrijke Europese ambassadeursstad**. Als zodanig kan de gemeente samen met relevante lokale partners, zoals Studio Europa, zich harder maken om van Maastricht een laboratorium te maken voor Europese maatschappelijke vraagstukken: hoe maken we "Europa" aantrekbaar en begrijpelijk voor de burger?

- Volt wil dat er een **Maastrichts Huis van Europa** komt, mogelijk te combineren met al bestaande publieke ruimtes van de gemeente (zoals de bibliotheek). Hier kunnen grenswerkers, studenten, jongeren maar ook andere geïnteresseerde Maastrichtenaren vragen stellen over de Europese Unie en op begrijpelijke wijze worden geïnformeerd over het doen en laten van de Unie.
- Volt wil structurele aandacht voor Europese thema's in de gemeenteraad. Eerder benoemde initiatieven om de Euregio Maas-Rijn dichter bij elkaar te brengen (zie: 6.8 *Cultuur in de Euregio -*

cultuur als regionaal cement) kunnen worden verworven met een **speciale Euregionale cultuurweek**. Tijdens deze week brengen we, samen met Aken, Luik en de beide Limburgen, onze gedeelde Euregionale geschiedenis, cultuur én toekomst vieren en onder de aandacht. Dit kan in samenwerking met belangrijke partners in de stad, waaronder musea, schoolgemeenschappen en het hoger onderwijs.

- Volt wil dat in de gemeente de **portefeuille Europese Zaken meer gewicht krijgt**, waarbij desbetreffende Wethouder het Europees geweten van het College is. Met deze portefeuille zal desbetreffende wethouder zich moeten inzetten voor de lobbykracht van onze regio in Den Haag en Brussel, zal de wethouder actief in contact moeten komen met formele en informele partners in de grensregio (dus ook universiteiten en bedrijven) en zal deze Maastricht op de kaart moeten zetten op Euregionale en internationale evenementen en congressen.

EPILOOG

In een tijdperk vol nieuwe uitdagingen en mogelijkheden hebben Maastrichtenaren, Limburgers en Europeanen een keuze te maken. Niet alleen tussen Volt en andere partijen, maar tussen een zelfverzekerde Europese toekomst en angstige navelstaarpolitiek. Volt kiest voor een stad die denkt én handelt als Europees knooppunt: weerbaar, sociaal, progressief en groen; voor inwoners én nieuwkomers.

De Maastrichtse woningcrisis is onderdeel van een Europese woningcrisis. Klimaatproblemen stoppen niet bij de grens. Onze economische kansen én uitdagingen zijn niet Nederlands maar grensoverstijgend. Onze democratie werkt twee kanten op: op het fundament van een zelfverzekerd, trots Mestreech en als onderdeel van een brede, democratische Europese waardengemeenschap. Met een bescheiden fractie hebben we laten zien dat het anders kan. Volt zette een succesvolle pilot voor een Maastrichtse burgerraad op. Nu willen we die permanent maken. Volt zorgde ervoor dat ook buitenlandse studenten in aanmerking kwamen van de eenmalige energietoeslag. Nu willen we bescherming van niet-Nederlandse inwoners structureel in het sociaal domein verankeren. Volt hielp de Kinderkrant Jong 043 overeind te houden. Nu willen we structureel budget voor alle initiatieven die lokale democratie tastbaar maken voor kinderen en jongeren.

Daarnaast hebben we het College in beweging gekregen voor een sterkere lobby richting Haagse cultuursubsidies, onder andere voor Opera Zuid. Maar de volgende stap is essentieel. Een forse vergroting van van de sport- en cultuurbegroting, zodat we segregatie tegengaan, sport- en cultuurpartners betrekken bij jeugdzorg en ouderenzorg, en onze cultuursector inzetten als motor voor concrete samenwerking tussen Nederland, België en Duitsland in onze Europese grensregio.

Als we écht een Europees, progressief en sociaal verschil willen maken in Maastricht, hebben we meer slagkracht nodig. Volt heeft nu twee zetels in de Maastrichtse gemeenteraad. Met drie zetels kan sociaal en progressief Maastricht niet meer om onze unieke visie heen. Wil jij dat Maastricht een progressieve, Europese koers gaat varen? Steun ons dan op 18 maart 2026. Dat doe je al door op ons te stemmen. Wil jij ons nog verder meehelpen aan een *Mestreech - made in Europe*, bijvoorbeeld door te flyeren, huiskamergesprekken te organiseren, mee te denken over onze plannen of acties op te zetten in jouw wijk? Stuur mij een mailtje, dan neem ik zo snel mogelijk contact met je op: jules.ortjens@gemeentemaastricht.nl

Mèt Mestreechter en Europeser compleminte,

Jules Ortjens
Fractievoorzitter Volt Maastricht